

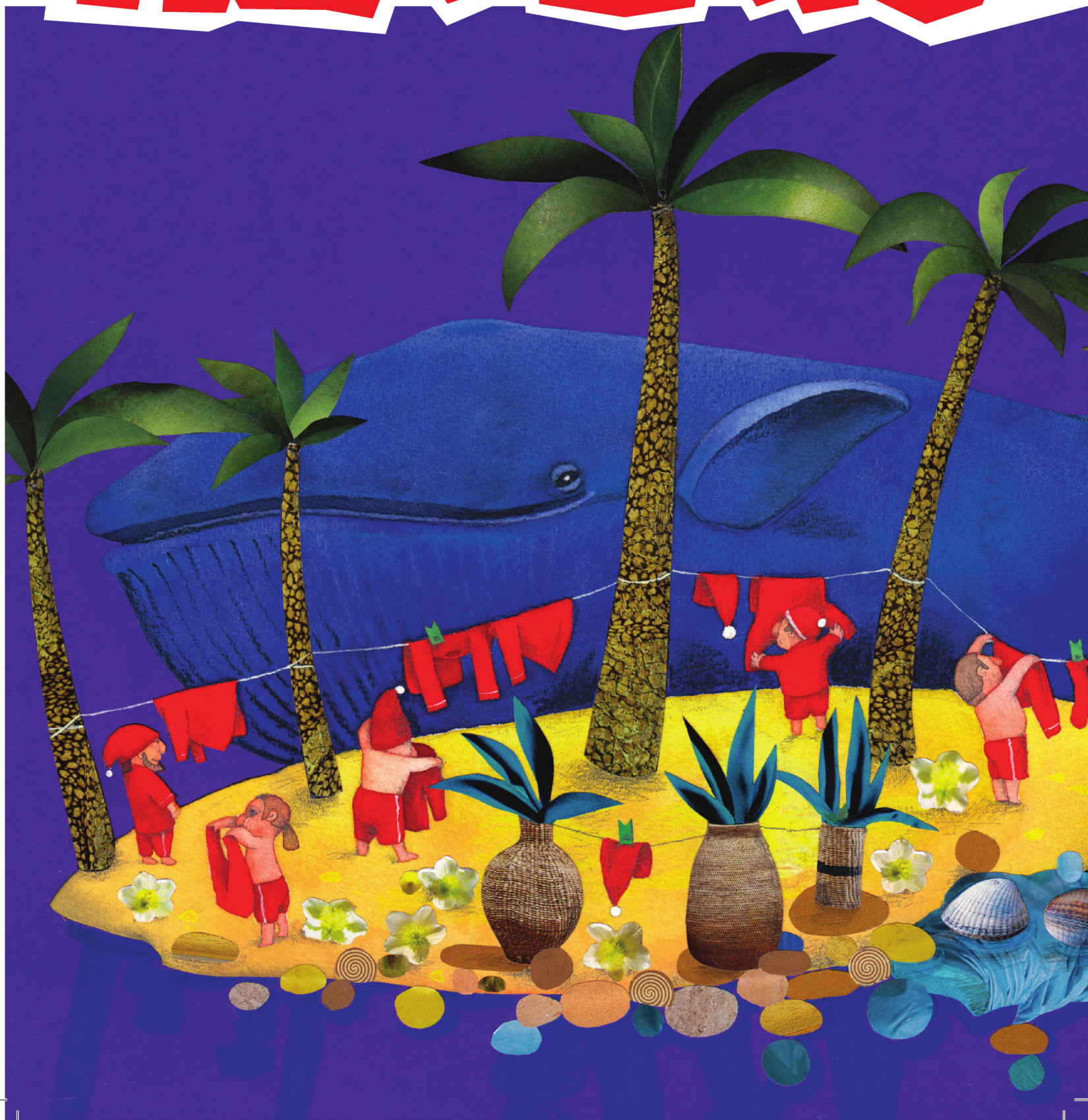
Postritel: „Paddingtoni seiklused 2” * „Star Wars: Viimased jedid”

KOOLILASTE AJAKIRI

HIND 2,25 €

12
2017

HEALAPS

AUHINNASADU

DC SUPERHERO GIRLS

SUPERTÜDRUKUD TEEVAD ILMA!

Ka nukukude maailmas pole au sees mitte ainult ilu, vaid ka vaprus ja tarkus. Multifilmide ainetel loodud uue superkangelastest tüdrukute sarja tegelased on valmis uuteks sangaritegudeks! Nüüd on need nukud jõudnud ka Eestisse!

Aga missugusele kangelasele tahaksid Sina sarnaneda?
Joonista ja kirjuta meile sellest ning saada oma käte- ja mõttetöö toimetusele **enne 5. novembrit 2017!**
Parimatele superkangelaslikud auhinnad Rimonnelt!

SUPERGIRL DUT63
WONDER WOMAN DUT62

Lemmikkangelase auhinnad – supernukud – võitsid **AIKI ALVISTE** Puurmanist, **GREETE-LIIS ANDRO** Hallistest ja **KIRKE KÄGO** Türlit.

RÕÖMSAID JÕULE, ARMSAD SÕBRAD JA SUGULASED! HEAD VANA-AASTA LÖPPU NING VAHVAT JA SISUKAT KOOLIVAHEAEGA KÕIGILE!

Meie aga teeme nüüd teatavaks oktoobri- numbris välja kuulutatud võistluste võitjad. Nagu ikka, toimetame lõuna-eestlaste preemiad **Tartu O. Lutsu nim. Keskräämatukogu** lasteosakonda (Kompanii 3/5, Tartu) ning Põhja-, Lääne- ja Ida-Eestis elavate laste preemiad ootavad neid **Kullo Lastegaleriis** (Tallinn, Kuninga 6). Kellel on muid soove ja ettepanekuid, neil palume need toimetusele saata e- või tavaposti teel!

Pühadetervitusega
igavesti teie
Triibu-Liine

Viktoriinile vastasid seekord kõige kiiremini ja täpsemini ning saavad auhinnaraamatud **MAIBRIT VILU** Sõmerult ja **KAROL KATTEL** Tormast.

Ristsõnalahendajaist naeratas loosiõnn **ROHAN AGGARWALILE** Manchesterist ja **ALO KULDHAAMERILE** Kammerist.

Vahvaid anagramme septsisid **MERILIIS KIVIMÄGI** Saaremaalt ja **MATTIAS OKS** Viljandist. Näiteks sõnast „matemaatika“ said nende käe läbi „Kati maa-amet“ ja „matka eitama“. Auhindadeks raamatud.

Järgmised auhinnasaajad teeme teatavaks juba uue aastanumbriga ajakirjas.

Eesti MÄLUMÄNG

Kõik vastavad üheaegselt!
Valikvastustega kuusimused!

Parimate kinkide joonistajatest võitsid Eesti mälumängud **ANET IVANOV, LIILY HARAK** ja **SEBASTIAN UUKAREDA** Türlit ning **MELANY SIHT** Puurmanist.

insplay

Suur aitäh haridus- ja teadusministeeriumile, kes tellis ajakirja meie põhikoolidele!

HEA LAPS

SELLES NUMBRIS:

LAHEDAT LUGEMIST

Joosep Lonksu „Trollide jõulud” — 4
Teele Ann Tindi, Emily Andra jõulujutud — 5
Maria Teiverlauri päkapikujutt, Helena Koogi ja Sandra Aasa värsid — 6
Helena Kase „Jänese jõulud” — 7
Myrtel Rulli, Rebecca Lucia Tasa luulet — 8
Maria Elleri „Uisu vabariik” — 9
Ilmar Tomuski „Talv on käes” — 10
Karl Hendrik Kanna „Päkapikk Peedu jõuluseiklus” — 12

GALERII

Pae gümnaasiumi kunstiloomingut — 13

MAAILM MEIE ÜMBER

Tore loodus: Mai Zernask naerist — 14
Tere, lind! Peep Veedla krüüslid — 16

Meie suurkujusid: Jaan Urmet Olimar Kallasest — 18
Mart Villem Kelneri, Mirle-Merlin Järsi jõulujutud — 20
Poster 1: „Star Wars: Viimased jedid” — 21
Poster 2: „Paddingtoni seiklused 2” — 22

TEE ISE

Lully Gustavsoni rõngapäkapikk — 25
Mustkunstnik Ande jõulutrikk — 26
Uued lahedad automudelid — 27
Sandra sööginurk: piparkoogitort ja -glasuur — 28

NUPUTA JA NAERA!

Ilmar Trulli ristsõna — 29
Lembitu mõistatus, detsembrini — 30

Paetisme — 31
Naeru-uss — 32

ELUMELU

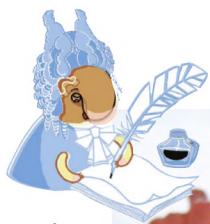
Uudised — 33
Avasta endas geenius! Mikroobid — 34
Thomas Scheileke koomiks — 36
Kinouudised — 37
Hobid: Anna-Maria Uulma intervjuu Iris Pähnaga — 38
Siit ja sealt: jõulurekordid — 39
Järjehoidja — 40
Markus Saksatamm embleemidest — 41
Rimonne: trikid, nipid ja pörkepallid — 43
Insplay: uusaastaennustused — 44

Ajakiri Hea Laps ilmub 1994. aastast
Väljaandja: SA Kultuurileht
Voorimehe 9, Tallinn 10146, tel 6833145
Toimetuse: toimetus@healaps.ee
Peatoimetaja: Leelo Tungal (leelo@healaps.ee)
Kujundaja: Vivika Kalt (vivika@healaps.ee)
Toimetaja: Anna-Magdaleena Kangro (anna@healaps.ee)

Trükk: PRINTALL
Tellimine: AS Ekspress Post,
tel 6177717
www.tellimine.ee
Hind üksikmüügis 2,25

Kaaneplilt: Regina Lukk-Toompere

Saviselide näitusest

Trollide jõulud

Ergutusauhind Sten Roosi muinasjutuvõistlusel 2017

Joosep Lonks Lümända põhikooli 6. klassist

Elasid kord kolm trolli. Kõik nad olid omamoodi ja omanäolised. Neil olid peas kurjad mõtted. Nad teadsid, et nemad jõulude ajal kinke ei saa, sest nad olid olnud väga halvad trollid.

Ühel õhtul istusid trollid lolle ääres ja grillisid jänest, mille nad olid ise püüdnud. Niimoodi liha küpsemist oodates haudusid nad ka kurje plaane. Nimelt kavatsesid nad jõuluvana ära röövida.

Järgmisel õhtul seadsidki trollid sammud jõuluvana kontori poole. Algul piilusid nad läbi akna. Kui nad olid veendunud, et jõuluvana on magama jäänud ja päkapikud olid puhkeruumis kohvipausi pidamas, tungisid nad salaja majja. Trollid sidusid jõuluvana käed kinni ning tassisid ta minema. Aga et päkapikud midagi kahtlustama ei hakkaks, jäi üks troll jõuluvana mängima. Peagi tulid päkapikud puhkeruumist tagasi ja hakkasid jälle toimekalt kinke pakkima. Üks päkapikk soovis jõuluvanalt abi paluda, kuid siis mõistis ta, et midagi on väga valesti. Nimelt oli jõuluvana kuidagi imelikult jämeda häälega, pisike ning liiga paks.

Nüüd tulid ka teised päkapikud asja lähemalt uudis-

tama. Üks neist tõmbas trollilt võltshabeme eest ära. Päkapikud tegutsesid kiiresti, nad sidusid trolli kinni ja hakkasid teda küsimustega pinnima. Pikka aega oli troll jonnakalt vait ega lausunud sõnagi. Kuid seepeale hakkasid päkapikud trolli meelitama, nad lubasid ka trollidele sel aastal teha jõulukingitusi. Vastutasuks tahtsid nad aga jõuluvana tagasi. Selsamal silmapilgul tegi troll mingit kummalist ja naljakat häält, mille peale ilmus kohale veel kaks trolli ja nende vahel unine jõuluvana. Trollid said juhtunu pärast kõvasti riielda. Jõuluvana ja päkapikud andsid trollidele ülesandeks ära õppida ka veel üks jõululaul. Enne ei mingeid kingitusi! Algul ei tahtnud trollid kohe üldse laulu õppida, aga samas oli neil kange tahtmine kinke saada. Lõpuks sai laul neile ikkagi selgeks, nad esitasid selle jõuluvana naine ning teenisid nii oma kingid ausalt välja.

Trollid jooksid koos kingitustega metsa tagasi nii ruttu kui jalad võtsid. Kõik olid rahul ja õnnelikud. Sellest ajast peale ei ole trollid enam mitte kedagi kiusanud ega röövitud, isegi jõuluvana mitte.

Habemeta jõuluvana

Teele Ann Tint Rakvere põhikoolist

Oli käes jõulukuu ehk detsember ja jõuluvanal ja päkapikkudel oli palju tööd. Päkapikud pakkisid laste kinke, vastasid nende kirjadele ja viisid neile viimaseid komme. Jõuluvanal oli aga palju muudki tegemist. Ta oli juba augustis oma habeme kuskile kaotanud. See oli nii suur mure, et ta unustas kõik muud ülesanded, ka päkapikkude tööde kontrollimise ja ladude üle vaatamise.

Ta otsis oma habet igalt poolt – pakiosakonnast, kommiosakonnast ja isegi kirjaosakonna tindipoti seest. Aga seal ega kusagil mujal habet ei olnud. Lõpuks jõudis kätte jõululaupäev. Päkapikud olid oma töödega lõpule jõudnud, aga jõuluvana habet polnud ikka veel leitud. Jõuluvana oli juba minema hakanud, kui ta naine talle järele tormas ja ütles, et vana oli ühe kingi pakiosakonda unustanud ja sellest kingist meie lugu räägibki.

Jõuluvana läks laste juurde, kõige viimaseks jättis ta minu kodu ja järele olid jäänud kingid mu emale, vanaemale ja Timmule ja see kingiosakonda unustatud pakk, millel millegipärast polnud nime peal, ainult üks

Teele Ann Tint

„T” täht. Küllap see on Teelele, mõtles jõuluvana. Mina olin aga aknast näinud, et mingi võõras mees tuleb tuppa, kartsin, et see on tont või koguni röövel ja pugessin laua alla peitu. Jõuluvana tuli sisse ja küsis: „Kas siin häid lapsi ka on?“, jagas kingitused ära ja jättis minu kingi ema kätte. Jõulumees lahkus, tegin oma kingi lahti ja leidsin sealt... arvake ära, mille? Jõuluvana kadunud habeme!

Jõuluvana koob habet

Emily Andra Angerjas Kalmetu põhikooli 6. klassist

Elas kord üks vahva mees. Ta nimi oli Jaak. Jaak oli üksik. Ükskord leidis Jaak lehest kuulutuse, kus oli kirjas: „Otsime tööle jõuluvana!”

Jaak teadis, et jõuluvanasid pole olemas, kuid ta võttis selle töö vastu. Järgmisel päeval läks Jaak kohale. Seal ootas teda üks väga pika habemega mees. Jaak tahtis ka endale sellist habet.

Ülemus vaatas Jaaku ja ütles: „Liiga lühike habe!” Jaak oli kohkunud, kuna ta ei teadnud, et jõuluvanal peab habe olema. Mees saatis ta koju tagasi.

Jaak oli kurb ja küsis endalt: „Kust ma selle habeme

siis võtan, ma ju tahan seda tööd?” Jaak kõndis kodu poole.

Kodus olles võttis ta kätte valge lõngakera ja vardad. Järsku kargas talle hirmus hea mõte pähe. Ta heegeldab endale sama pika habeme nagu oli tollel mehel.

Möödus nädal ja habe sai valmis. Jaak kasutas PVA liimi ja liimis oma habeme lõua külge kinni. Ta jooksis ruttu jõuluvana peakontorisse, kus ta oleks enne peaaegu et tööle hakanud. Kontoris kohtus ta sama ülemusega, kes vaatas teda küll imelikult, aga siiski sai jõuluvana Jaak endale töökoha.

KUIDAS TEKKIS NIMI „PÄKAPIKK“?

Maria Teiverlaur

See oli palju aega tagasi, kui Lapimaal Lumemaa küla ühte metsaäärsele talusse tuli elama väga lühike ja tüse mehike. Tal oli pikk ja keeruline nimi. See oli nii pikk ja keeruline, et selle küla elanikud ei suutnud seda eksimatult öelda. Sellepärast hakkasid sealsed inimesed teda kutsuma lihtsalt Päkaks.

Mõne aja pärast ilmus kusaagilt Põhjanabalt välja veel üks peaaegu Päka sarnane mees, kuid oli temast natuke pikem. Lumemaa küla elanikud hakkasid teda kohe nagu ühest suust hüüdma Pikuks.

Väikesed mehikesed Päka ja Piku said kiiresti sõbraks ja käisid koos tööl jõuluvana juures. Eriti kiire oli neil aasta lõpus, sest siis aitasid nad jõuluvanal kinke pakkida ja kingitustele laste nimesid peale kirjutada. Nii tööl jõuluvana juures kui ka kodus armastasid nad mõlemad kanda punaseid pükse ja kuube ning ka tutiga müts oli neil punane.

Lumemaa küla elanikud, nähes neid üksmeelselt tegutsevaid mehikesi, kes olid välimuselt küllaltki sarnased – mõlemale oli kasvanud ka pikk habe –, hakkasid mõne aja pärast neid kutsuma päkapikkudeks. Sellest ajast peale levis nimi „päkapikk“ külast külla, linnast linna ja Soomemaalt teistessegi maadesse. Nii kasutame ka meie sõna „päkapikk“. Eriti sagedasti on päkapiku nime kuulda just aastavahetusel.

Helena Kook Mõisaküla koolist

NALJAKAS LUULETUS

Seda lugedes naerate te palju,
ma teen teile palju nalju,
Peeter Paan lapsed ära sööb
või jõuluvanale müüb.

Lapsed on tegelikult päkapikud,
nad kasvavad sama suureks nagu topsitikud.
Ja päkapikud on haldjad
ja merineitsid hoopis paljad.
See luuletus sai nüüd läbi,
loodan, et sul on häbi.

Sandra Aasa Kõpu põhikoolist

JÕULUMEE

Valge habe,
saapad suured,
must vöö,
pikk on töö.
Ei tea, kes olla võiks küll see?
Kes muu, kui ikka jõulumees.

Henry Vinkler Jõhvi Kunstikoolist

Jänese jõulud

Ergutusauhind Sten Roosi võistlusel 2017

Helena Kase Uuemõisa lasteaed-alkkooli 4. klassist

STENI MUINASJUTUVÕISTLUSELT

Mustamäe Laste Loomingu Maja näituselt

Elas kord jänesepoeg. Tema nimi oli Karvapall ja talle meeldis hullupööra kaevata. Karvapall elas koos ema ja isaga. Tal ei olnud vendi ega õdesid. Siis, kui ta sündis, oli väga söögivaene periood ning sel ajal, kui vanemad käisid poegadele süüa otsimas, oli jänesepoegade lõhna tundnud hunt. Hunt leidis jäneste uru üles ja... jah, te teate küll, mida teeb hunt söögivaesel ajal jänesepoegadega. Õnneks jõudsid isa-ema viimasel hetkel tagasi ning päästsid ühe poja – Karvapalli. Nüüd elavad nad rahulikku elu. Või noh, mitte just kõige rahulikumat, sest Karvapallile (nagu ma juba eespool mainisin) meeldis hullupööra kaevata. Vanemad küll keelasid, aga Karvapalli käpad justkui ütlesid talle: „Sa pead nüüd kohe kaevama hakkama!” Ja Karvapall muudkui kaevas, ei kuulanud isa ega ema juttu. Nii kestis see terve kevade, suve ja sügise. Karvapall oli üles kaevanud kõik rohelised maa-lapid, mis nende kodu läheduses leidsid.

Jõudis kätte viimane novembrikuu päev. Karvapall pani sussi aknalauale, aga hommikul oli suss tühi. Isa ütles, et sõnakuulmatule jänesepojale ei toogi päkapikk mitte midagi. Karvapall läks vihasena metsa. Ta leidis ühe suure kuusepuu, mis oli ehitud porgandite ja pipar-kookidega. Karvapall ronis kuuse otsa, sõi kõhu korra-

likult täis ja läks rõõmsal sammul koju tagasi. Kodus rääkis ta sellest kuusepuust, kuusepuu otsa ronimisest ja söömisest isale. Patsutas veel kõhu peale ka.

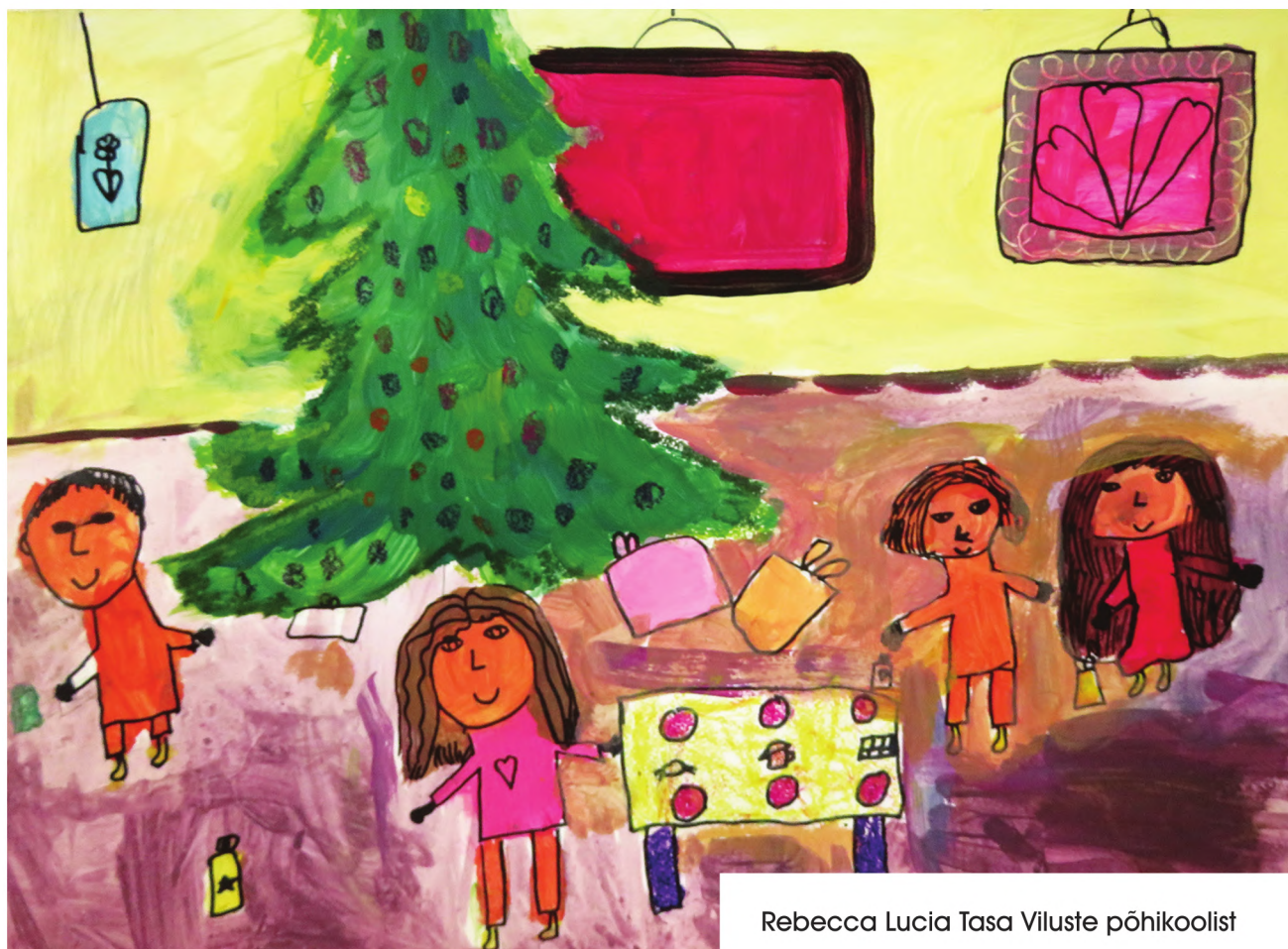
Isa nägu läks väga vihaseks: „Pagan küll, sa rikkusid metsarahva jõulupeo ära! Nüüd jääd sa jaanuari alguse-ni koduaresti!”

Jõudis kätte jõululaupäeva õhtu. Ema ja isa hiilisid urust välja ja läksid metsarahva jõulupeole. Karvapall tahtis ka sinna minna. Järsku tuli talle meelde, et ta on ju hea kaevaja. Veerand tunniga oli tal väljapääs olemas. Karvapall pesi käpad puhtaks – ega siis peole mullaste käppadega minna saa. Kui jänesepoeg tuttava kuusepuu juurde jõudis, oli jõuluvana juba seal. Parajasti luges salmi Karvapalli ema.

Järgmise paki peal oli Karvapalli nimi. Jõuluvana hüüdis: „Karvapall, nüüd tuleb Karvapall!”

Isa vastas, et Karvapall on kodus haige. Kauem ei suutnud jänesepoeg end tagasi hoida ja hüppas puu tagant välja: „Ma olen siin, ma ei tohtinud tulla, sest... ma rikkusin metsarahva jõulupuu ära.”

Karvapallil oli väga häbi ja ta lubas edaspidi isa ja ema sõna kuulata. Aga see tunnel on ikka veel alles, igaks juhuks.

Arte Gümnaasiumi näituselt

Myrtel Rull Viljandi Jakobsoni koolist

JÕULUÕHTU ÜLLATUS

Kui jõuluõhtul saunas me,
siis seal me palju vihtleme.
Tervist palju toob see meil,
elupäevi tuhandeid.

Kui puhtad kõik me oleme,
siis lauda koos me istume.
Söök sääl maitseb väga hääd,
ei pidu tulemata jää.

Kui pidu juba täies hoos,
siis tantsimegi kõik me koos.
Aga järsku ukse ees
seisab tore jõulumees.
Palju kinke täis on kott.
Talle väga maitseb toit.

Rebecca Lucia Tasa Viluste põhikoolist

MUTIONU NUTIPIDU

Onu mutil tulnud mõte teha pidu,
millest saanuks tema oma pidu.
Otsis välja peened joogid, söögid, kastmed,
prahist puhtaks pühkis trepiastmed.

Kutsed laiali ta saatis meili teel.
Sai tehtust rõõmsaks onu meel!
Peagi uksest voolas sisse rahvast,
kõik olid ütlemata vahvad.

Jänes hüppas, karu tammus,
pöder astus rahulikul sammul.
Lõpuks ukse kinni saigi mutt,
end ümber pöörates kõik olid kuss.

Siili kõrvaklappidest käis muss,
hunt vahtis oma tahvlit,
jänes ninapidi aga nuhvlis.

Ohkas mutt siis õige sügavalt:
„Mina tahtsin päris oma pidu,
kuid välja kukkus nutipidu!”

Uisu Vabariik

Ergutusauhind Sten Roosi võistlusel 2017

Maria Eller Kärkla põhikooli 6.b klassist

Oli kord üks küla, mis asus põhjapoolusel. Uisu Vabariigis kestis igavene talv ehk kogu aeg oli seal lumi ja jää. Seal olid vapustavad mäed, kõrgendike pealt paistsid küla imeilusad valged lumised katused. Selles linnas oli tavalisest rohkem ojasid, jõgesid ja järvi. Veekogud jäätusid, sest kestis igavene talv ja külaelanikud uisutasid nende peal. Inimesed ainult ojade, jõgede ja järvede peal liikusidki. Nii oma külas kui ka naaberküladesse minnes. Elanikele meeldis uisutada, sest see oli kiireim viis liikumiseks. Inimesed olid harjunud ja rahulevad, hoolimata sellest, et tegemist oli ainulaadse kohaga maailmas.

Ühel päeval juhtus aga midagi üllatavat, hullumeelset ning enneolematut. Lumi ja jää hakkasid sulama nagu välg selgest taevast. Kõikjal oli vesi ja lume alt tulid välja ka küla värvilised katused, mis olid vähemalt sada aastat lume all varjul olnud. Nüüd tekkis elanikel väike probleem, sest kui jääd pole, ei saa ka uisutades liikuda. Nii tekkis külaelanikel küsimus, mis saab edasi ja kuidas liikuda. Nad uurisid igalt poolt, kust said, ja saatsid isegi kolm meest jala teise külla, et need tutvuksid, mismoodi toimub liikumine naabrite juures. See võttis päevi, kuna naaberküla asus väga kaugel ja mehed liikusid jala aeglasemalt, kohe palju aeglasemalt kui uiskudel. Kui mehed nädalate pärast tagasi Uisu Vabariiki jõudsid, tuldi neljakesi. Üks mees oli naaberkülalt kaasa võetud paadiehitaja.

Uisu Vabariigi elanikud ei teadnud sel ajal paadist midagi, sellepärast oli neil vaja kedagi, kes oskaks seda ehitada, ja teaks mis see on. Inimesed arutasid tükki aega, kus paati ehitada, sest selleks oli vaja kõrge katusega, suurt maja. Kui lõpuks arutatud sai ja kokkuleppele jõuti, otsustati, et ehitatakse selle tarvis eraldi maja. Kuna neid paate peab ehitama päris palju, igale perele ikka vähemalt üks paat. Niisiis hakati maja ehitama, kuid see võttis tükki aega, sest polnud parimaid töövahendeid ja materjali. Kui maja veidi aja pärast lõpuks valmis sai, hakati seal paate ehitama, mis nõudis jälle oma aja. Ehitati palju paate, uhkemaid ja vähem uhkemaid. Külaelanikud viisid ehitaja uue paadiga külla tagasi, sest ta töö sai tehtud. Inimesed olid abistajale väga tänulikud, kuna ta aitas nad hädast välja. Lõpuks ometi oli igal perel vähemalt üks paat. Natukese aja orast hakkas kliima jälle külmenema ehk

küla kadus lume alla ja ojad, jõed ja järved jäätusid taas. Külaelanikud said uuesti uisutada ega pidanud oma paate kasutama, kuid nüüd olid nad sula ajaks paatidega varustatud. Elu läks taas rahulikult edasi. Kõik uisutasid rõõmsalt ja nautisid saabunud külmakraade. Suur sula oli mõneks ajaks vajunud unustuse hõlma ja paadid jäid kuuridesse kurvalt ootama.

Ühel hommikul ärgates olid Uisu Vabariiki taas saabunud soojakraadid. Jälle vulises vesi ojades ja jõgedes. Kõik nägi välja, nagu poleks kunagi seda pikka talve olnud. Inimesed hakkasid välja otsima oma paate, mis olid pandud panipaikadesse. Nüüd, kui oli tekkinud vajadus hakata neid kasutama, selgus tõsiasi, et paadid olid uue talve saabumisega lõhki külmunud. Elanikel tekkis vajadus ise uued ehitada, sest nad ei hakanud rohkem teise külla minemisega aega kulutama. Pealegi olid nad tervele külale paate meisterdades juba head paadimeistrid. Kui uued paadid valmis said, hakkasid nad neid kasutama, kuna tegu oli väga kvaliteetsete paatidega. Järgmiseks talveks hakati välja mõtlema süsteemi, et paadid enam lõhki ei külmuks. Otsustati, et kui saabub uus talv, toovad kõik külaelanikud oma paadid sellesse suurde ja sõbralikku majja, kus need ehitati. Maja hakatakse kütma ja kevadel ei pea ükski paadiomanik avastama, et tema veesõiduk on katki.

Kui saabus taas talv, mõistsid Uisu Vabariigi elanikud, et enam ei ole mitte igavene talv, vaid neil on kaks erinevat aastaaega. See mõte oli alguses hirmutav, kuid lõpuks rõõmustasid kõik, sest selline vaheldusrikas elu on palju lõbusam. Vanade aegade mälestuseks on küla nimi siiani Uisu Vabariik. Külaelanikest said üle ilma kuulsad paadiehitajad. Nii nad elasid kuni elupäevade lõpuni.

Kariotta Lainvõe Huvikeskus Kullo näituselt

STENI MUINASJUTUVÕISTLUSELT

Talv on käes

Ilmar Tomusk

„O hoo, kui mõnus,” ütles isa välisuksest sisse astudes, „toas on nii hea soe. Õues on täna väga külm ilm. Aga selle üle pole mõtet nüriseda – talv on ju käes.”

„Näita, palun,” ütles Martin.

„Mida?” ei saanud isa aru.

„Näita talve,” täpsustas poiss.

„Vaata aknast välja,” soovitas isa. „Puud on raagus, lumi sajab ja inimesed lõdisevad – see ongi talv.”

„Ma ei taha seda talve näha, mis õues on,” polnud Martin isaga päri, „ma tahan näha seda talve, mis sul käes on. Sa ju ütlesid, et talv on käes.”

„Kummas käes?” küsis isa.

„Vasakus käes,” ütles Martin, sest paremas käes oli isal portfelli. Isa ulatas Martinile oma vasaku käe. Poiss pani näpu vastu isa kätt ja katsus seda. See oli täiesti külm.

„Täitsa külm talv,” ütles Martin.

„Muidugi,” nõustus isa, „õues on peaaegu kümme

kraadi külma, minul aga polnud täna kindaid käes.”

Kui isa oli pärast töölt tulekut riided vahetanud ja kõhu täis süüanud, küsis ta Martinilt, kas see tahab õue minna.

„Valge vaip on maas, me võiksime isegi kelgu kaasa võtta,” pakkus isa.

„Muidugi tahan ma õue minna,” oli Martin rõõmus.

„Aga palun pane ennast kiiresti riidesse,” palus isa.

„Ma loen veel oma toas natuke lehte, aga kui sa valmis oled, tule ütle mulle.”

„Mis riided ma panen?” küsis Martin.

„Kõigepealt pane soojad sokid jalga, seejärel pane jalga soojad püksid. Siis pane kampsun selga. Kui kampsun on seljas, pane sall kaela. Ja siis pole muud kui veel soe jope selga, talvemüts pähe ja kindad kätte.”

„Nii lihtne,” leidis Martin, jooksis vudinal oma tuppa, tegi kapiukse lahti ning otsis sealt välja soojad sokid, soojad püksid, salli, sooja kampsuni, sooja jope,

talvemütsi ja kindad. Seejärel istus ta põrandale, võttis sokid ning jäi neid pöörnitsema.

„Isa käskis sokid jalga panna,” mõtiskles Martin. „Aga ma ju ei saa neid jalga panna. Ma saan panna jala sokki, mitte soki jalga.”

Seejärel vaatas Martin oma ilusaid uusi talvepükse, mille kohta isa oli öelnud, et ka need tuleb jalga panna.

„Aga mismoodi ma nad jalga panen?” ahastas Martin. „Ma saaksin panna jalad pükste sisse, aga pükse jala sisse ma küll panna ei oska.”

Põrandal lebas ka Martini villane kampsun, see oli sinist värvi ning selle kõhule oli joonistatud punase ninaga põder. Kampsuni seljale polnud aga midagi joonistatud. Martin oli segaduses.

„Kuidas ma saan panna kampsuni selga, kui tegelikult läheb hoopis selg kampsunisse? Ja koos seljaga läheb kampsunisse ka kõht. Miks isa ütles, et ma pean panema kampsuni selga, mitte kõhtu?”

Sama lugu oli sooja talvejopega – ka seda ei olnud võimalik selga panna, sest koos seljaga sattus jope sisse ka kõht ja isegi natuke tagumikku. Ja loomulikult sattus jope sisse kampsun, mille sees olid juba selg, kõht ja tagumik.

„Ma panen siis vähemalt salli kaela,” otsustas Martin. Kuid ka seda ei saanud ta teha, ainuke võimalus oli mässida sall ümber kaela. Aga see tähendas hoopis seda, et nüüd oli tal kael sallis, mitte sall kaelas. Martini kindad, kuigi need olid üpris väikesed, ei läinud sugugi kätte, vaid tema käed läksid hoopis kinnastesse. Ja müts ei läinud pähe, vaid pea läks mütsi.

Isa istus samal ajal teises toas, luges ajalehte ning vaatas aeg-ajalt kella. See sai kuus, siis pool seitse ja lõpuks seitse, Martinit polnud aga kuskil.

„Martin, kuhu sa jääd?” hüüdis isa. „Me pidime ju õue kelgutama minema.”

Kui poiss ka nüüd välja ei ilmunud, läks isa vaatama, miks Martinil riietumine nii kaua aega võtab. Martin istus keset põrandat, ise üleni higine, ning üritas endale talvemütsi pähe toppida. Küll proovis ta ninapoolt ja kuklapoolt, küll vasakust kõrvast, küll paremast kõrvast. Kuid müts ei tahtnud kuidagimoodi pähe minna. Otse vastupidi, iga kord, kui ta proovis mütsi pähe panna, juhtus hoopis vastupidine ning pea läks mütsi.

„Ma ei oska ennast niimoodi riidesse panna, nagu sa käskisid,” nuuksus Martin.

„Aga pane siis niimoodi, nagu sa oskad,” soovitas isa. „Pane jalad sokkidesse ja seejärel pükstesse. Siis pane selg koos kõhuga kampsunisse ja kampsun koos selja ja kõhuga jopesse. Siis pane pea mütsi sisse, kael salli sisse, jalad koos sokkidega saabastesse ja käed kinnastesse.”

See oli väga hea mõte ja nüüd läks riietumine nagu ludinal – vähem kui kolme minuti pärast oli Martin õue minemiseks valmis. Isa pani ka ennast soojalt riidesse, tõi verandalt kelgu ja võttis Martinil käest kinni.

„Läki nüüd ruttu kelgumäele,” lausus ta, „muidu ei jõua me üldse kelgutada, sest õhtu on ammu käes.”

Missugune see õhtu oli, seda Martin ei näinud, sest nii temal kui ka isal olid kindad käes.

Hein Tikerpuu

Päkapikk Peedu jõuluseiklus

Sten Roosi muinasjutuvõistluselt 2017

Karl Hendrik Kanna Tapa gümnaasiumi 7. a klassist

Elas kord väike päkapikk Peedu. Ta oli päkapikkudest kõige noorem ja väiksem. Jõudis kätte jõuluaeg. Väike Peedu oli jõuluvana suureks abiks. Ta luges laste kirju ette, sest jõuluvana nägemine oli üsna kehvaks jäänud, ja aitas kinke pakkida. Suure tööst lubas jõulumees päkapikk Peedu esimest korda laste juurde kaasa võtta.

Jõululaupäeval asutigi teele. Kingikotid tõsteti saani. Peedu seadis end koos teiste päkapikkudega selle servale istuma. Jõuluvana haaras ohjad ja läks sõiduks. Kõik olid nii elevil, et ei pannud tähelegi, kui päkapikk Peedu saanist lumehange potsatas. Peedu hüüdis teisi, aga keegi ei kuulnud. Ehmunult vaatas päkapikk metsas ringi ja hakkas siis saanile järele jooksuma.

Äkki leidis ta end veidra puu juurest, milles oli uks. Päkapikk koputas ja vastuseks tuli tige mõmin. Väike Peedu kogus julgust ja astus sisse. Oma imestuseks nägi ta seal väga pahurat karupoeg Puhhi. Päkapikk vabandas ja palus Puhhilt öömaja. Karu tusatses edasi. Nimelt oli Puhh ennast enne talve nii paksuks söönud, et ei mahtunud uksest välja. Külmas majas ei tulnud karule talveuni peale ja jõulud olid ka rikutud. Väike päkapikk Peedu läks metsa tagasi. Ta korjas Puhhile hunniku oksa. Koos tegid nad kaminasse tule ja veetsid mõnusa õhtu. Hommikul andis karupoeg päkapikule

tänutäheks purgi mett. Nad soovisid teineteisele ilusaid pühi ja Puhh juhatas Peedule linna poole tee kätte.

Päkapikk oli juba käinud hulga maad. Väsimus hakkas peale tulema. Siis nägi Peedu suurt koobast. Ta läks koopasse. Kaugemast nurgast kostus kõva ja kurba nuuksumist. See oli lohe Lembit. Päkapikk küsis, miks suur lohe nii kurb on. Lohe Lembit vastas, et ta oli ennast vigastanud. Toitu hankida ta ei saa ja peab jõulud näljasena mööda saatma. Väike päkapikk kinkis Lembitule oma meepurgi. Kui lohel oli kõht täis, soovisid nad teineteisele ilusaid pühi ja Lembit juhatas Peedule linna poole tee kätte.

Väike päkapikk Peedu kõndis mööda juhutatud teed edasi. Kaugel eemal märkas ta puude vahelt punast sõidukit. Peedu hakkas hirmsa hooga sinnapoole jooksuma. Ta oli kindel, et see on jõuluvana saan. Kohale jõudes nägi päkapikk hoopis imelikku väikest furgooni. Auto ümber askeldas kolm sama imelikku väikest mehikest. Need olid naksitrallid. Muhv, Kingpool ja Sammalhabe olid päkapikk Peedut nähes sama üllatunud. Päkapikk küsis, miks on naksitrallid jõuluõhtul metsas. Muhv, Kingpool ja Sammalhabe rääkisid, et olid tulnud metsa jõulukuuske otsima, aga auto läks katki. Peale kinkide pakkimise oskas päkapikk Peedu ka hästi kõiki masinaid parandada. Kui auto oli remonditud, viisid naksitrallid Peedu tänutäheks linna. Naksitrallid ja Peedu soovisid üksteisele ilusaid pühi ja päkapikk läks jõuluvana otsima.

Päris linna servas seisiski jõuluvana saan põhja-põtradega. Peedu rõõm oli nii suur. Ta oli lõpuks leidnud vähemalt saani ja põdrad. Põdrad jutustasid päkapikule, et kuna tänapäeval on linnaliiklus nii tihe, jättis jõuluvana turvalisuse pärast nad sinna ootama. Ei jäänud Peedulgi muud üle. Pärast südaööd jõudsid jõuluvana ja teised päkapikud saani juurde tagasi. Küll siis oli palju saginat ja seletamist! Väike päkapikk jutustas oma seiklustest, suuremad sellest, kui palju häid lapsi nad olid näinud. Rõõmsalt asuti koduteele.

Kahjuks ei jõudnud väike päkapikk Peedu sellel aastal laste juurde kinke jagama. Selle eest aga sai Peedu endale uusi sõpru. Karupoeg Puhh, lohe Lembit, Muhv, Kingpool ja Sammalhabe olid abi üle kindlasti õnnelikud, sest iga heategu on nagu väike kingitus.

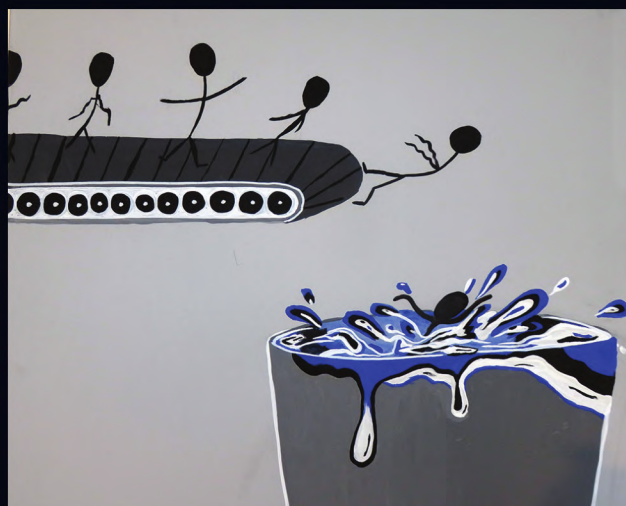

„Saviselide“ näituselt

Tallinna Pae Gümnaasiumi õpilased fantaseerisid teemal, missugune on Eesti 50, 100, 150 või 200 aasta pärast

GALERII

'Purple Top Milan'

NAERIS

Mai Zernask

Jõulurahu hakkas vaikselt maad võtma ja aastarutud olid ära rutatud. Juulimemm oli juba ammuilma oma sokkidesse armastuse sisse kudunud ja nüüd oli saabunud aeg välja mõelda, mida mõnusat jõuluõhtuks ahjupotti torgata. Pasteeti, sülti ja kõrvitsasalatitki oli juba tehtud, verivorstidest rääkimata.

Juulimemm mõtles naeri peale.

„Mida sa mõtled nii pingsalt, memmeke?” uuris Nähka.

„Tahaksin meile jõuluks naerirooga valmistada ja sullegi naerist tutvustada,” selgitas Juulimemm.

„Naeris kuulub nagu kapsaski ikka samasse kapsa-

rohu perekonda ja pärineb Vahemeremailt, aga naeri minevik on veel kuulsusrikkam. Naerist hakati kasvata- ma umbes 4000 aastat tagasi. Vana-Kreekas ja -Roomas oli ta teraviljade ja viinamarjade kõrval oluline kultuur- taim. Ka Euroopas ja Eestis oli naeris varasematel sajanditel tähtis toidutaim, enne kui kartuli võidukäik siin liidrikoha võttis. Meie päevil kasvatatakse söögi- naerist vähem, küll aga söödanaerisorte. Tänapäeval hinnatakse sööginaerist just põhjaaladel, kus see vähenõudlik taim võib anda ühe suvega koguni kaks saaki. Vana-Roomas oli küpsetatud naeris kõikide lemmiktoit. Peaaegu igaüks on kuulnud ja teab popu-

Naeris kuulub nagu kapsaski ikka samasse kapsarohu perekonda ja pärineb Vahemeremailt, aga naeri minevik on veel kuulsusrikkam. Naerist hakati kasvatama umbes 4000 aastat tagasi. Vana-Kreekas ja -Roomas oli ta teraviljade ja viinamarjade kõrval oluline kultuurtaim.

laarset vene muinasjuttu, kus eite-taati kasvatasid hiiglnaeri ja selle väljatõmbamisega nii suures hädas olid, et lõpuks hiirekese appi tulles see maast kätte saadi. Venemaal on naeris populaarne. Sööginaeris on üks külmakindlaimaid kultuure ja talub isegi 50kraadist öökülma.

Naeris on väga vormirikas, Lääne-Euroopas tuntakse kuulsat sööginaerist ehk turnipsit. Jaapanis tuntakse läbini punase viljaga vitamiininaerist. Sööginaerisordid on enamasti nii seest kui pealt kollased, kuid on ka valgeid ja punakaid sorte. Naeris on pehmem ja mahlakam, seepärast eelistatakse teda kaalikale. Esimesel aastal kasvatab naeris lehekodariku ja lihava juurika, teisel aastal kollaseid õitekobaraid kandva ja viljuva harunenud varre. Naeri seemned tuleb külvata kasvukohale, sest naeris ei talu ümberistutamist ja seepärast ei kasvatata istikuid ette nagu kapsas. Kasvamiseks vajab ta piisavalt niiskust.”

„Kas naeris on ka kasulik ja vitamiinirikas?” päris Nähka.

Memm teadis: „Naeri juurikas sisaldab süsivesikuid,

rohkesti kaaliumi, kaltsiumi, magneesiumi, fosforit, rauda, C- ja B-vitamiini. Nii naerist kui ka kaalikat soovivad arstid süüa igemete tugevdamiseks. Naerisortidest on meie päevil tuntumad *'Golden Ball'*, *'Purple Top Milan'* ja *'Petrowski'*. Tuntud on ka valgelihaline sort *'Eesti naeris'*.

Varasemal sajandil söödi naerist peamiselt hautatult ja küpsetatult, praegu kasutatakse teda ka toorelt ja salatites. Naeri teisendit õlinaerist ehk rapsi kasvatatakse õlitaimena.

Jõuludeks sobivad kartuli asemel jõuluprae kõrvale ka naeripallid ning katsetada võiks ka naeri toormahla, sest selles mahlas on kõige rohkem kaltsiumi. Hästi maitsvad on ka hakklihaga või pekiga täidetud ja siis ahjus küpsetatud naerid.”

See kõik tuletas Juulimemmele lapsepõlve meelde aega, mil oma aed ja põld pakkus kõike vajalikku lauale ja hingele ning kelder oli kui varaait. Memm arvas, et just nüüd on õige aeg uuesti kasutusele võtta vanu retsepte, mille järgi naerist valmistati maitsvaid toite.

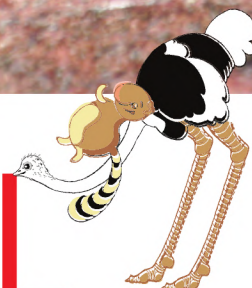
'Golden Ball'

'Petrowski'

KRÜÜSEL

Peep Veedla

Jõulukuul olen püüdnud alati kirjutada mõnest linnust, kellel sulestikus rohkem või vähem jõuluvana kuue värvi leidub. Pean sellest traditsioonist seegi kord kinni. Peaaegu. Sellepärast peaaegu, et krüüslil sulestikus peale musta ja valge küll muid värve pole, aga see-eest on jalad täiesti punased. Just seda värvi nagu jõuluvana kuub.

Kõik, kes krüüslist vähegi kuulnud on, teavad, kust teda otsida. Paldiskist, Pakri pangalt! Ja tõsi, olgu suvi või talv, kevad või sügis, vähesegi õnne korral seal tõepoolest krüüsleid võib kohata. On ju Pakri pank Eesti ainsa linnulaada asukoht. Ja linnulaatade olemusest saime aimu ajakirja oktoobrinumbris suulade pesitsustavade näitel. Muidugi, ega Pakri krüüslite linnulaat anna päris põhjamaiste linnulaatade mõõtu

kaugeltki välja, aga mingit aimu annab. Ehkki, ega tegelikult ei tea vist keegi, kui palju meil Pakri pangal tegelikult krüüsleid pesitseb, aga mõnikümmend paari vast ikka.

Tegelikult pole Pakri pank ainus krüüslite pesitsuspaik Eestis, mina kohtusin krüüslitega tänavu suvel hoopiski Vaindloo saarel. See on Eesti põhjapoolseim saar ja sinna inimesed satuvad harva. Kuna pesitsusperioodil pole linnuteadlased seal krüüsleid loendamas käinud, ega siis ei teata ka selle asurkonna suurus, aga neid mustvalgeid punajalgu oli seal näha ikka mitukümmend. Panka ega kaljusid Vaindloo saarel pole, aga krüüsleid võivad pesitseda ka kivide vahel, ja kive on Vaindlool palju.

Ega talvel polegi krüüsli nii lihtne ära tunda kui

Krüüsel on osav lendaja ja väga osav ujuja-sukelduja, kõnd tema tugevamate oskuste hulka ei kuulu. Aga selle üle saame üksnes rõõmustada, et meil ka üks päris oma „pingviin” on.

suvel, sest oma süsimusta sulekuue vahetab krüüsel talveks hallikas-valkja säbrulise vastu. Aga valged laigud tiibadele jäävad ka talveks ning need ongi määramisel abiks. Kuna talvel näeme neid ennekõike merel ujumas, siis punased jalad ei paista välja. Merest välja, kividele või kaljudele neil talvel eriti asja pole, lühike talvapäev möödub pigem kalastades. Just kalad ongi krüüslil põhiline toit. Ja nii nagu lunnil, nii ka krüüslil koosneb menüü eelkõige tobiastest. Meie krüüslitel on valikus vaid väike tobi ehk nigli, põhja pool elavatel krüüslitel on tobiavalik suurem. Eks seal ole ka krüüslid palju rohkem – nende peamised elualad asuvadki Põhja-Atlandil, Vaikse ookeani põhjaosas ja Põhja-Jäämerel.

Eesti vetes talvituvate krüüslite arvu hinnatakse kuni kolmele tuhandele, seega on neid meil talvel oluliselt rohkem kui suvel. Kevadine läbiränne toimub aprillis-mais. Need, kes meil pesitsema asuvad, sellega väga ei kiirusta, sest kevadel on kaljulõhedes väga külm ja niiske. Seda enam, et krüüslid ei vaeva endid ka pesa-

ehitamisega, munevadki oma üks-kaks muna kivide peale. Peab ikka tugev tervis olema, sest selles kivises niiskes pesaorvus tuleb neil terve kuu munadel istuda, enne kui tiheda udusulestikuga lapsed suvatsevad kooruda. Haudumine käib muidugi kordamööda, aga siiski, kuu aega niiskes külmas pesas istuda pole naljaasi. Eks pärast koorumist tuleb krüüslilastel pisut kauemgi neid tingimusi taluda, aga eks siis ole ka suvi rohkem mõjule pääsenud ja küllap jõuab soe pisut ka kivide vahele. Ega õigest soojusest ja valgusest krüüslilapsed muidugi esimestel nädalatel ei oska unistadagi, sest neid nad lihtsalt pole kogenud. Aga kui juba vanust koguneb, siis hakkavad linnupojad tasapisi oma niiskest koopast välja tatsama ning siis on imestamist palju. Tatsamiseks võib krüüslite liikumist nimetada küll, sest kuna nende punased jalad asuvad keha tagaosas, meenutab nende kõnnak pingviinide liikumist. Krüüsel on osav lendaja ja väga osav ujuja-sukelduja, kõnd tema tugevamate oskuste hulka ei kuulu. Aga selle üle saame üksnes rõõmustada, et meil ka üks päris oma „pingviin” on.

Fotod: Peep Veedia

OLIMAR KALLAS

(1929 – 2006)

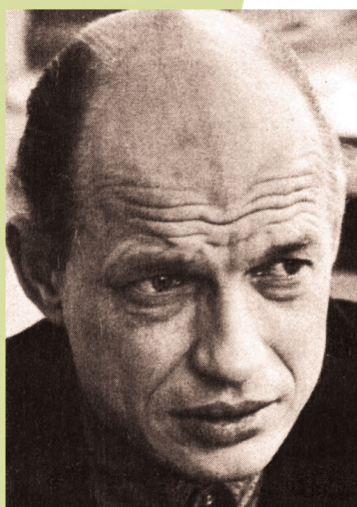

Jaak Urmet

Koomiks – see on joonistatud lugu. Pildiruut pildiruudu haaval, pildirida pildirea järel. Mõni koomiks võib olla vaid paar pildiruutu pikk, aga mõni võtab lausa paksu raamatu mahu. Nagu multifilmigi puhul, võib koomiksi puhul mõnikord jääda mulje, et see on ainult lastele-noortele mõeldud meelelahutus. Või ainult kerge ajaviide lõbusa või põneva loo vormis. Aga ei ole see ainult lastele ja noortele ega ole ka ainult lõbus või põnev lugu. Mitte küll Eestis, aga meist lääne pool, näiteks Prantsuse kultuuriruumis, võib raamatupoodides näha terveid koomiksitele pühendatud osakondi. Koomiksitate maailm on tegelikult väga lai, avar ja mitmekülgne. Koomiksi vormis on kirja pandud isegi kirjanike elulugusid, koomiksiks on ümber joonistatud maailmakuulsaid romaane. On üks selline teadusala nagu semiootika, mis räägib sellest, kuidas inimesed märkide abil infot edasi annavad – üks parimaid ülevaateid semiootika ajaloost eesti keeles on just nimelt koomiksi kujul. Niisiis – mitte ainult lastele ja noortele, vaid kõigile. Ja mitte ainult kerge ajaviide, vaid ka mõtlemiseks, süvenemiseks ja tarkuse jagamiseks.

Eestis ei ole koomiks olnud eriti populaarne žanr, viimase sadakonna aasta jooksul on mõni kunstnik-karikaturist puhuti selliseid joonistanud, aga neist ei korju veel kahjuks suurt ja mahukat nähtust eesti kirjanduses ja kunstis. Ega see muidugi tähenda, et eesti vähene koomiksikirjandus oleks vaene säravatest näidetest. Näiteks **Karl August Hindrey, Romulus Tiitus, Alfred Saldre, Edgar Valter, Teet Kuusmaa, Priit Pärn** on loonud vahvaid pildiridu. Eestis ei ole koomiks ajalehtede huumorikülgedelt ja lasteajakirjadest kuhugi kadunud, vaikselt, kuid jõudsalt areneb järele ka suurtele suunatud koomiksikunst.

Loetelust jätsin meelega välja ühe nime – **Olimar Kallas**. Sest temast tuleb siinkohal pikemalt juttu. Ning ma usun, et Olimar Kallas on eesti ajaloo kõige vingem, lähedam ja armastatum koomiksikirjanik.

Tema koomiksidsid olid algselt mõeldud lastele, aga on lähedad vaadata ka täiskasvanutele. Lapsed, kes 1980-ndatel Kallase koomiksitate saatel üles kasvasid, on nüüd, juba suured inimesed olles, ikka veel tema loomingu fännid. Oli kord näiteks nii, et kamp umbes 30-aastaseid eesti kirjanikke istus restoranilauas ja äkki läks jutt Olimar Kallasele. „Olete te jäätükk või inimene? Kahjuks ei kumbki – olen Krahv!” teatas järsku üks kirjanik ja muheles. See oli signaal, üleskutse. „Kaks firmatorti, kast Pepsit!” jätkas teine. „Neli uljast matkaselli!” lisas

kolmas. Kõik itsitavad ja kõigil on ühtäkki kuidagi tore olla. Üks istujaist oli tollane Kirjanike Liidu esimees Jan Kaus. Üks olin mina. Ja millega oli tegu? Rõõmust, et meenusid lapsepõlves räbalaiks vahitud raamatud, hakkasid suured mehed üksteist järsku üle külvama Kallase koomiksistest pärit tsitaatidega. Jah, kui oled suutnud koolieelikule pakkuda sütitava elamuse, mis ei ole haihtunud ka 25 aastat hiljem, siis oled tõesti suutnud ajalukku jälje jätta.

Kõige olulisema osa, selle kõige-kõigema Kallase koomiksistest moodustab rida aastail 1979–1990 raamatutes ilmunud koomikseid: „**Toomas ja Krahv**”, „**Operatsioon „Mari”**”, „**Karvane külaline**”, „**Proovisõit**”, „**Seiklus Sekontias**” ja „**Kevad-triller**”. Neis oli ühine maailm ja suuresti ühine tege-laskond, peategelasteks ulmekirjanik Ulmik, insener Noonius, rätsep Kraaps ja mardikateadlane Tundel. Negatiivseteks tegelasteks olid pisikurjategijad Pontšik ja Beebilõug. Kuskil positiivsete ja negatiivsete vahel tegutses salapärane Krahv. Mida neis koomiksides siis tehti? Tehti kõike seda, mis eales poisikese võib kaasa elama panna. Jälitati kurjategijaid, peeti tagaajamisi autodel, söösteti raketiga kosmosesse ja maanduti teisel planeedil, jälitati lumeinimest, leiti varandusi, katsetati metsikus looduses uudset lennumasinat Maa-Õhk-Vesi ehk MÖV, lasti signaalrakette, lennati lisaks MÖV-ile veel helikopterite ja muude lennumasinatega, seilati merel, ekseldi vulkaanide vahel, lahendati järvekoletise saladust... 1980-ndatel oli Eestis elaval

Katkend „Karvasest külalisest”. Lume-
nimene LI pahandab
Kraapsu peale,
kõrvalpildil võib näha
ka Tundelit ja Ulmikut.

Katkend „Toomasest ja Krahvist”. Vapper poiss
Toomas põgenemas
kurjategijate käest,
taustal ajavad teda
taga pisipätid Pontšik
ja Beebilõug

lapsel väga vähe võimalusi niisuguste seiklustega kuskil kokku puutuda. Kujuta ette, et sinul pole nutitelefoni, tahvelarvutit ega üldse ühtki helendavat ekraani läheduses, peale tavalise televiisori, kust multikaid näeb ainult mõni kord nädalas ja nendestki enamik on arusaamatud. Aga 1980-ndate Eesti laste jaoks oli see harilik igapäevane elu. Millesse Olimar Kallas tõi tänuväärset vaheldust. See on üks põhjustest, miks suured mehed pole neid tagaajamisi siimaani unustanud.

Muidugi ei olnud need lood mitte ainult põnevad. Kallasel oli ülimalt osav kunstnikukäsi. Ta oli ka sõnaga osav, jutumullidesse mahutatud tekst on tabav, vaimukas, meelde jääv. Tema loodud maailm oli küll põnev ja kaasakiskuv, kuid samas oli see ka hästi omane, justkui asetsenuks siinsamas Eestis. Tegelased pole võõbatud mustaks ja valgeks, vaid neil on knihve ja vimkasid, peategelased on erinevad nii iseloomult kui ka joonistatuna, seega hästi meelde jäävad.

Olimar Kallase joonistamisioskuses ei ole vaja kahelda, enne koomiksrite juurde asumist oli tal selja taga suur kogemustepagas karikatuuride joonistajana, 1950-ndate keskpaigast peale kuni 1980-ndateni välja oli karikatuuride joonistamine – enamasti huumoriajaja-kirjale Pikker – sisuliselt tema põhitöö. Tema joonistamise stiil on eksimatult äratuntav. Seejuures oli ta kunstis iseõppija, nagu ka tema kooliaegne pinginaaber Edgar Valter. Kumbki ei jõudnud ülikooli kunsti õppima, aga mõlemast sai kunstnikuna suurkuju.

Olimar Kallase noorem vend, kirjanik **Teet Kallas**

on tema kohta öelnud: „Aastail 1979–1997, mis määristavad Olimari koomiksiperioodi, oli mul liiga palju muud tegemist ja mõtlemist, rabelemist ja rügamist, et tema tegemistesse liialt süveneda. Samas oli lausa silmaga näha, et iga koomiksi joonistamise-kirjutamise aegu oli mu vend erilises meeleolus. Lausa nooruslikus loomepalavikus mõnikord! Just neil perioodidel laskis ta jälle kõlada oma nakataval naerulaginal, et siis kohe vakatada, silm kissi tõmmata ja isegi natuke naljaka pabinaga pärida: noh, mis sa arvad, aga ainult ausalt! Loomulikult vaatasin venna palvel üle ta koomiksikavandid, andsin paaril puhul isegi natuke nõu (à la „joonista teinekord rohkem gootikat, vanalinna, torne, linnakummitusi, sul tuleb see välja paremini kui kellelgi teisel!”) ja panin samas imeks, milleks tal üldse vaja kellegi käest nõu küsida. Sest ta oli ju ammu kõrgest klassist proff. Aga selle peale oli mul raske tulla, et mu vanem, enamasti ikka vingi satiirikunäoga ringi liikuv vennas jäigi elu lõpuni hingepõhjas fantaasiaküllaseks ja seiklushimuliseks poisiks, kelle lugusid jätkub nüüd juba mitmendat põlve uutele poistele – ja miks mitte ka tüdrukutele.”

2006. aastal anti Olimar Kallase koomiksiloomingust välja mahukas kogumik „**Kogu lugu**”. Kõik need viis eelpool nimetatud koomiksit on seal olemas – eesti koomiksikunsti seni ületamata tippmark. Peaks olema kergesti leitav igast asjalikumast raamatukogust. Võta ja vaata ja loe.

JÕULUJUUST

Mart Villem Kelner

Uuemõisa lasteaed-alkkooli 6. klassist

Ükskord ammu tegutses üks juustufirma nimega „7 juustu”. Ent sellelt firmalt ei ostetud enam juustu, sest juustumeister oli hinge heitnud. Oma firma oli meister pojale jätnud, kuid poeg ei hoolinud juustu tegemisest ega pidanud pere traditsioonidest kinni. Varsti olid pojal rahad otsas ja ta kavatses juustufirma maha müüa. Ühtegi ostjat ei leidunud. Pojal ei jäänud muud üle, ta otsustas firmale hinge sisse puhuda ning juustu tegemises kätt proovida. Juustud said kriitikute käest madalaid reitinguid, mis mõnikord olid isegi alla ühe punkti kümnest. Käes olid jõulud ja firmal polnud lootustki midagi müüa, sest verivorstide ja piparkookide tootmiseks ei olnud raha – ja miks peaks firma „7 juustu” piparkooke ja verivorste tootma?

Kurvalt läks juustumeistri poeg oma tuppa, kõndis edasi ja tagasi, kuni tuli mõte teha hoopis jõulujuustu. Aga kust leida kedagi, kes seda oskaks? Noh, muidugi tuleb rääkida päkapikkude Doktoriga. Vähemasti arvas nii juustumeistri poeg. Mõeldud, tehtud. Juustumeistri poeg jäi laste susside juurde ootama, kunas päkapikud öösel lastele komme tulevad tooma, et siis Doktor kinni püüda. Nii sündiski.

Kolm päeva oli päkapikk juustumeistri pojale abileks. Doktor lisas juustule jõluessentsi, mida tavaliselt kommade sisse pandi. Kuid teised päkapikud olid politseisse helistanud ja Doktor röövimisest teatanud. Politseinikud arreteerisid juustumeistri poja päkapiku röövimise eest ja juustufirma anti päkapikkudele, kes nüüd valmistavad ise jõulujuustu.

Kui piim veel hapuks pole läinud, teevad päkapikud jõulujuustu praegugi.

KUIDAS PÄKAPIKUL HAMBAD SUUST VÄLJA KUKKUSID

Mirle-Merlin Järs

Kalmetu põhikooli 6. klassist

Elas kord päkapikk Kaspar. Ta oli lühikest kasvu ja väga suur maiuste armastaja. Kasparile meeldisid nii väga kommid ja šokolaad, et ta sõi ühe lapse kingipaki seest kõik magusa ära. Jõuluvana sai sellest teada ja polnud eriti rõõmus. Kaspar sõi veel paar korda maiustused ära. Ise aga läks aina paksemaks ja paksemaks.

Jõuluvana tahtis päkapikku uuesti vormi saada ning saatis ta uisutama. Kasparile see mõte eriti ei meeldinud, aga muidu oleks ta tööst ilma jäänud. Niisiis päkapikk uisutas, aga ta kukkus nii halvasti, et hambad tulid sellepärast suust välja, et ta liiga palju magusat sõi.

Nüüd sööb päkapikk Kaspar vähem magusat ja kannab proteese.

Pildid: Kullo Galerii näitusest

STAR WARS
THE FORCE AWAKENS

[illegible]

KINODES ALATES

15. DETSEMBRIST

[illegible]

**HUGH
BONNEVILLE**

**SALLY
HAWKINS**

**BRENDAN
GLEESON**

**JULIE
WALTERS**

**JIM
BROADBENT**

**PETER
CAPALDI**

**HUGH
GRANT**

**BEN
WHISHAW**
IN PADDINGTON

PADDINGTON 2 SEEKED USED

KINODES 1. DETSEMBRIST

STUDIOCANAL PRESENTS IN ASSOCIATION WITH ANTON CAPITAL ENTERTAINMENT S.C.A. WITH THE PARTICIPATION OF CANAL+ CINE+ AND AMAZON PRIME INSTANT VIDEO A HERDAY FILMS PRODUCTION "PADDINGTON 2" HUGH BONNEVILLE SALLY HAWKINS BRENDAN GLEESON JULIE WALTERS
JIM BROADBENT PETER CAPALDI WITH HUGH GRANT AND BEN WHISHAW AS THE VOICE OF PADDINGTON CASTING NINA GOLD AND LAUREN EVANS ASSISTANT LINDY HEWNING COMPOSER DARIO MARIANELLI EDITOR MARK EVERSON AND JONATHAN AMOS ACE EDITOR ERIC ALEXANDER WILSON
EXECUTIVE PRODUCERS ROSE ALISON JEFFREY CLIFFORD ALEXANDRA FERGUSON DEBBY SHIRE RON HALPERN DODDER LUPFER PADDINGTON BEAR COSTUME MICHAEL BOND WRITER PAUL KING AND SIMON FARNABY PRODUCED BY DAVID HEYMAN DIRECTED BY PAUL KING

© 2017 STUDIOCANAL S.A.S. ALL RIGHTS RESERVED
PADDINGTON BEAR™, PADDINGTON™ AND BEY ARE TRADEMARKS OF PADDINGTON AND COMPANY LIMITED
WWW.PADDINGTON.COM

STUDIOCANAL

HERDAY FILMS

ACE

amazon

CANAL+

CINE+

EDDORBY

EXCITE FILM

**VASJAME KARU,
ET TABADA VARAS.**

OSAVNÄPP

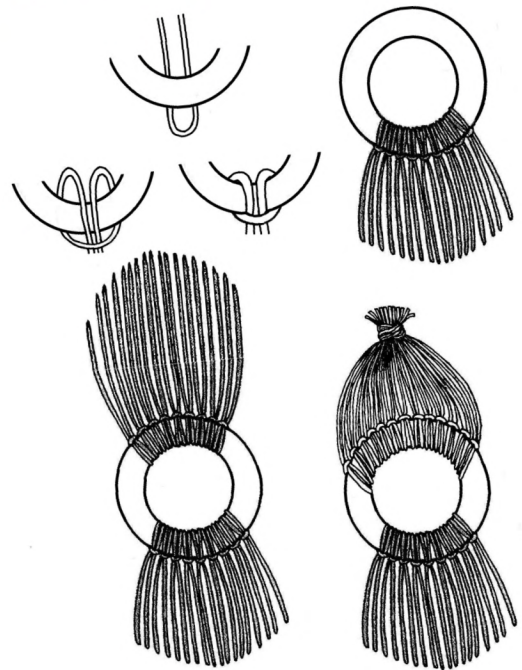

RÕNGAPÄKAPIKK

Lully Gustavson

Kui tahad ka nendel jõuludel kuuske kaunistada omavalmistatud ehetega, siis kasuta päkapikkude meisterdamiseks rõngaid. Selliste rõngapäkapikkude valmistamine läheb üsna kiiresti. Sul on vaja väiksemaid plastikust või puust rõngaid ning jämedat helepunast ja lumivalget lõnga.

1. Mõõda paraja pikkusega punased lõngajupid mütsiks ja valged lõngajupid habemeks. Et valmis tööd oleks võimalik viimistleda, võta ennemini pikemad kui lühemad lõngajupid.
2. Sõlmi punased lõngad nii, nagu näed joonisel.
3. Sõlmi samamoodi valged lõngad.
4. Kogu punased lõngad otsest kokku ja seo umbes 1 cm kauguselt valge lõngaga kinni. Saadki päkapikule tutiga mütsi.
5. Tasanda habe ja mütsitutt.

Need punavalged päkapikud on kuusel hästi armsad, kuid nad sobivad ka riputisteks rinda või laua-kaunistuseks kruusi või kannu sanga külge. Soovin sulle ilusat jõuluaega!

VETEVANA JÕULUTRIKK

Mustkunstnik **Ande**

Jõululaupäeval ootas Lembitu pere pingsalt jõuluvana külastust.

„Ma pean korraks ära käima,” ütles isa äkitselt, tõusis püsti ja läks uksest välja.

Ema ja lapsed vahetasid arusaamatuses pilke, ent jätkasid siis oma vestlust.

Äkitselt kostis koputus uksele ja juba tuttav hõige: „Kas siin häid lapsi ka on?”

Õhinaga tormas pere ukse juurde – ent tulija ei olnud sugugi jõuluvana.

„Isa, mis nalja sa teed?” küsis Keit.

Tõepoolest, isa nägi ütlemata totter välja – tal olid jalas kuldseid saapad, seljas sinine kleit, käes kolmhark ning peas kroon. Ette oli ta kleepinud suure ja koheva habeme.

„Ma ei ole isa, ma olen vetevana,” teatas ta ise. „Kas te ootasite jõuluvana või? Ma näen, et teil on pidulaud rikkalikult kaetud – salatid, verivorstid, liha, hapukapsas... Ja mahl, limonaad, kohv... Aga kus on vesi? Vesi on kõige parem janujook. Ja kõige tervislikum ka. Aga no pidupäeva puhul võib peale vee ka muud juua, ja-jah, heh-heh!”

„Mehis, mis sul juhtus?” küsis ema pisut murelikult.

„Ma juba ütlesin, et ma ei ole ei Mehis ega isa, vaid vetevana,” kinnitas isa. „Oo – ja pidupäeva puhul on mul teile kingitused ka. Aga mina olen lahedam kui jõuluvana – ma ei taha kelleltki luuletusi kuulda, vetevana esineb hoopis ise! Ma näitan teile, kui äge vesi on!”

Lapsed vahetasid omavahel pilke ja Kert keerutas oimukohal nimetissõrme.

„Ee... Kus teil kraan on? Kõõgis, jah?” päris vetevana ja enne, kui keegi vastata jõudis, oli ta juba kõõki kadunud. Kostis kraanist voolava vee vulinat ning mõne hetke pärast oli isa kolme veeklaasiga tagasi.

„Te kindlasti arvate, et see on tavaline vesi... Noh, tegelikult ongi, aga ka tavaline vesi on väga eriline! Parim janujook. Peseb mustad asjad

puhtaks. Ja inimkehaski on üle poole just nimelt vett. Nii et ka tavaline vesi on väga eriline ja mitmekülgne.”

„Kuule isa, mis nali see on?” päris Kert. „Vesi on tore, me saame aru, aga...”

„Kas te ikka veel ei usu, et ma olen vetevana?” küsis isa ja võttis kotist välja pudeli. „Las ma siis tõestan. Vesi kuulab vetevana sõna, eks? Ma värvin selles klaasis oleva vee lillaks.”

Vetevana valas oma pudelist veidi vedelikku ühte klaasi ja tõepoolest värvus selles olev vesi lillaks.

„No muidugi värvus vesi lillaks,” hõikas Lembit. „Sul on ju pudelis ka lilla vedelik.”

„Seda küll,” nõustus ka vetevana ning valas pudelist ka teistesse klaasidesse. „Aga ma võin vee ka teist värvi muuta. Näiteks punaseks... Või roheliseks!”

Ja tõepoolest – ühes klaasis muutus vesi vaarikapunaseks ning teises sinakasroheliseks.

„Oli ju äge?” küsis vetevana.

„Oli, oli,” patsutas ema tunnustavalt isa õlale. „Ole siis vetevana, kui tahad, kallis.”

Nüüd oli aeg kingituste jagamiseks. Kõik said endale pakikese ning leidsid sealt pärast vetevana lahkumist paari villaseid sokke.

Õnneks tuli isa varsti tagasi. Ja mõne aja pärast koputas uksele ka päris jõuluvana.

Kuidas Mehis seda tegi?

Selle triki tegemiseks oli isa nii võluvedeliku kui ka veeklaasid salaja ette valmistanud.

Võluvedeliku tegemiseks hakkis ta paar punase peakapsa lehte väikesteks tükkideks ning valas need keeva veega üle. Saadud lillat värvi tömmisel lasi ta õõ otsa tömmata ning valas siis vedeliku oma võlupudelis ümber.

Veeklaasid täitis isa natuke enne välja minekut ära. Neisse valas ta poolenisti kraanivett. Lisaks lisas ühesse noaotsatäie soodat ja teise veidi äädikat. Kolmandasse klaasi jäi tavaline vesi.

Valades võluvedelikku soodaga klaasi, muutub seal olev vedelik sinakasroheliseks. Äädikaga klaasis muutub vesi vaarikapunaseks. Ning tavalise kraanivee puhul lillaks.

Kindlasti katseta esmalt, kui palju soodat ja äädikat pead vette lisama, et täpselt soovitud värvitooni saada. Ja keeva veega ole ettevaatlik – palu endale mõni täiskasvanu appi.

KIRJALAPS

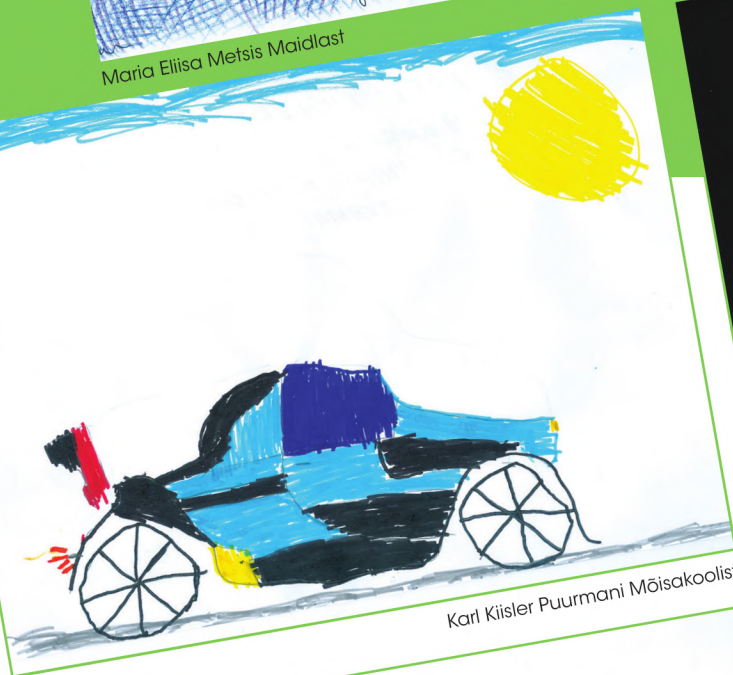
UHIUUED MUDELID

Maria Eliisa Metsis Maidlast

Martin Leiter Raasiku Põhikoolist

Karl Kiisler Puurmani Mõisakoolist

Eliise Veiermann Türi Põhikoolist

Egle Riine Küng Laeva Põhikoolist

Sandra Vungi retseptid ja fotod

Kas teile tundub ka, et alles oli august ja nüüd juba detsember? Aeg kihutab nagu väle hobune ja selleks, et jõuluaega kas või natukeseks peatada ja midagi eriti head nautida, pakun teile välja kaks imelist jõuluhõngulist retsepti. Ilusaid ja maitsvaid pühi, armsad kokkajad!

KOKKA ISE!

Mahlane piparkoogitort

Kas küpsisetorti oled kunagi teinud? See imeline piparkoogitort valmib samamoodi. Tavaliste küpsiste asemel on siin aga piparkoogitainast küpsetatud ruudud. Nende vahele saab kohev kookoskreem ja pohlamoos. Tulemuseks üks jõuluunelm!

PS! Enne selle tordi valmistamist hoia kookospiimapurke mõni tund või üleöö külmkapis.

- **500 g piparkoogitainast (nt. Eesti Pagar)**
- **2 x 400 g Santa Maria kookospiima (lillas purgis)**
- **4 sl suhkrut**
- **natuke pohlamoosi (kasutasin Salvesti pohlasalatit)**
- + **piparkookide leotamiseks näiteks mandlipiima**

Pane ahi 200 kraadi juurde kuumenema. Rulli tainas jahusel pinnal laiaks ja õhukeseks ristkülikuks. Lõika tainast 40 ruutu (näiteks 8 x 5). Aseta ruudud küpsetuspaberiga kaetud ahjuplaadile. Küpseta 200 kraadi juures umbes 8 minutit. Mina küpsetasin kaks plaaditäit ruute. Lase piparkoogiruutudel jahtuda. Kihtide jaoks läheb vaja 36 ruutu ja 4 mitte nii ilusa kujuga ruutu võid jätta tordile peale pudistamiseks.

Võta kookospiimapurgid külmikust välja ja keera tagurpidi. Tee avajaga lahti ja vala vedel osa ära. Kraabi purkide põhja jäänud paks kookoskreem sügavamasse kaussi. Lisa suhkur ja vahusta käsikseriga minut-paar.

Nüüd otsi tordi ladumiseks suurem vaagen või kata küpsetusplaat küpsetuspaberiga ja lao tort sinna. Me laome kolm kihti küpsiseid ja igas kihis on kaksteist küpsist. Esimese kihi jaoks kasta kaksteist küpsist vedeliku sisse ja lao kandikule. Määri peale mõni supilusikatäis vahukoort ja paar-kolm teelusikatäit pohlamoosi. Mina ajasin pohlamoosi kahvliga rohkem laiali. Seejärel kasta järgmised kaksteist küpsist vedeliku sisse ja lao teine kiht. Lisa taas vahukoor ja pohlamoos. Lõpuks lao viimane kiht kastetud küpsiseid, lisa vahukoor ja pohlamoos. Mina lisasin vahukoort ka tordi külgedele (võinoaga). Võta allesjäänud piparkoogid ja pudista need tordile peale. Lase koogil enne serveerimist mõned tunnid külmias seista.

Selle glasuuri tegemiseks läheb vaja ainult sidrunimahla ja tuhksuhkrut!

- **8 kuhjaga sl tuhksuhkrut**
- **4 tl sidrunimahla**
- + **soovi korral lisa natuke jõhvikajahu või muud looduslikku värvainet**

Sega tuhksuhkur (kui selles on palju tükke, siis sõelu) sidrunimahlaga. Peaks jääma ilus kreemjas glasuur, mis ei ole liiga vedel ega liiga paks. Vala glasuur pritskotti või tavalisse väikesesse kilekotti ja lõika otsa väike auguke. Kanna glasuur piparkookidele. Lase mõnda aega taheneda. *PS! Kui tundub, et glasuur jääb liiga vedel, lisa veel tuhksuhkrut. Kui aga liiga paks, lisa tilgake sidrunimahla.*

			Peep		niidi- või lindi- kujulised makaronid	Paula toote- kujundus- kunstnikud	kahvatu, jumetu; kehv anno Domini	
			teater Pärnus					
			vana- aegsed relvad					
			tuhvel					eit ja ...
			hommiku- kaarest					
			Kersti					
vana (tarvitamis- kõlbmatu) kraam						aasta ja nii edasi		
koht Belgias, mille järgi on nime saanud spaa		sent		enese- armastajad, isekad inimesed	ninjutsu harrastaja			
		5 × täht						märg maa
valitav riigipea								
kuldvillaku otsijate laeva Argo ehitaja nimi				2. noot selja peal pikali		mootor- rataste maastiku- sõit		
Indiast pärit vürtside segu		riik põhja-Euroopas				Eesti metsades elav lind		tonn ehk
	tähtkuju, 9. sodiaagi- märk	autode mitmepäeva- sõit						
					sina			
Konrad väga kõrge sõjaväeline auaste						tähestiku esimene täht ... on vaataja silmades		
Boris Lehtlaan meeter			lühike jope Goran Ivanišević			2 × täht Anzori Barkalaja		
					...ütlev kääne			
... kapsad					seest siiru- viiruline kõõgivili			
tüli								

Ristsõna koostas Ilmar Trull

Vastus saada toimetusse enne **5. jaanuarit 2018!**
Parimatele auhinnaks „Kosmonaut Lotte” CD.

VÄIKE DETSEM BRIIN

#99
11.2017

Lembitu mõistatus

Jõululaupäeva eelõhtul nägi Pärtel-Mürkel õudusunenägu.

Oma unenäos oli ta päkapikk, kes pidi Lapimaalt 3000 kingitust 1000 kilomeetri kaugusele Potistesse viima. Seljas suutis ta kanda korraga 1000 kingipakki.

Samuti pidi ta maksma teemaksu. Iga Potiste poole astunud kilomeeter läks talle maksma ühe kingituse. Tagasi Lapimaa poole minnes õnneks maksma ei pidanud.

Kui palju kingitusi õnnestus päkapikk Pärtel-Mürkelil eduka planeerimise abil Potistesse kohale vedada?

Eelmine mõistatus

Eelmise mõistatuse lahenduseks on, et ümmargused kaaned ei saa auku kukkuda, kui auk on kaanest vaid veidi väiksem.

Kandilise kaane puhul peaks aga auk kaanest pea poole väiksem olema, muidu mahub see diagonaalselt sisse kukkuma.

Seekordse vastuseni jõudmiseks on aega terve kuu - lahendus koos uue mõistatusega ilmub järgmises ajakirjanumbris.

Mõistatuse koostas Ande

1. Krüüslite linnulaat asub

- a) Türisalu pangal
- b) Pakri pangal
- c) Tsitre pangal

2. Naerist hakati kasvatama umbes

- a) 4000 aastat tagasi
- b) 400 aastat tagasi
- c) 40 aastat tagasi

3. Õige kätepesu kestab sama kaua kui

- a) „Suure maalritöö“ lugemine
- b) „Sepapoiste“ ühe salmi laulmine
- c) Perekonnavalsi tantsimine

4. Hiljuti lõppenud mudilasteraamatukonkurss kandis nime

- a) Päkapikuraamat
- b) Pliikapõlveraamat
- c) Põlvepikuraamat

5. Barett, mida sõjaväeski kantakse, on pärit

- a) Brasiiliast
- b) Baskimaalt
- c) Burjaatiast

6. Suurimale jõuluvanade kokkutulekule saabus

- a) 13 000 jõulumeest
- b) 1300 jõulumeest
- c) 130 000 jõulumeest

7. Olimar Kallase vend on

- a) Poliitik Siim Kallas
- b) Diplomaat ja keeleteadlane Oskar Kallas
- c) Kirjanik Teet Kallas

8. Üle-eestilise omaloomingukonkursi „Minu Eestimaa“ korraldajaks on

- a) Põlva kultuurimaja
- b) Elva gümnaasium
- c) Kunda muuseum

Vastuseid on lihtne leida, kui loed tähelepanelikult sedasama ajakirjanumbrit.
Ootame vastuseid (koos saatja nime ja aadressiga) toimetusse **hiljemalt 5. jaanuariks 2018!**
NB! Õigete vastuste saatjate vahel loosime välja CD „Lotte Unenäomaailmas“!

Kirjutas ja kogus **Jüri Paet**

Vigadest õpitakse selleks, et teha uusi vigu.
Ahinguga püük on kalade ahistamine.
Pakaselist ilma nautivad jääkarud ja talisuplejad.

Milleks relvastusele raha kulutada, kui on teada, et hea sõna võidab võõra väe?

varjugi näha.
Miks on ainult lamavad politseinikud, kuid
lamavaid muposid mitte?
...ingadus kui osa Saarem

Sigademaaks ristitakse.
Suure rapsisaagi saamiseks tuleb kõvasti rapsida.

KOOLIKIRJANDITEST

Brahms mängis tamburiini ja trianguit ühes meitsasarve orkestris.

Kreegile oli omane, et ta kogus mingi viisi ja siis tegi selle ümber.

Paganini oli kurva loomuga ja tema känd olid sündinud viiulit mängima.

Sheakspure „Humlet“.

Algul kasutati ooperit muusikana.

NAERU-USS

*

Juku teatab emale: „Kas tead, emme, mida ma täna unes nägin? Nägin, et jõuluvana kinkis mulle väga võimsa nutitelefon! Mis sa arvad, mida see unenägu võiks tähendada?”

„Oota veidi, Juku – küllap sa siis saad teada, kui jõuluvana saabub!” vastab ema.

Ja kui Juku jõululaupäeval oma kingipaki avab, siis leiab ta sealt... raamatu „Unenägude seletaja”.

*

Juku helistab koolivaheaja eel sadamasse ja küsib: „Õelge, palun, kui kaua sõidab Superstaar Tallinnast Helsingisse?”

„Üks moment, palun!”
„Aitäh, tädi!”

*

Juku isa hoopleb sõprade ees: „Aga minul õnnestus oma pojale ühe ja sama asjaga kaks aastat järjest jõulurõõmu valmistada!”

„Mis imeasi see siis oli?” imestavad sõbrad.

„Eelmiste jõulude ajal kinkisin talle viiuli ja tänavuste jõulude eel müüsin selle maha!”

*

Sõber küsib Jukult: „Kas teie kodus ka jõuluvana käis?”
„Käis küll!” kinnitab Juku. „Ainult et ta jättis kingitused kahjuks kuuse alla.”

„Mis ta sulle siis kinkis?”

„Ei tea – ma pole siamaani veel õiget kuuske üles leidnud, sest kuusemets meie maja taga on väga suur!”

*

Juku sõidab enne jõule tuubil täis bussis.
Priske tädi tema kõrval kurdab: „Kas pole õudne trügimisel! Sõidan selle bussiga juba kolm aastat, aga nii täis pole ta siiiani veel kunagi olnud!”
„Kolm aastat!” imestab Juku. „Mis peatuses te siis peale tulite, tädi?”

*

Juku on isaga teatris ning müksab keset etendust äkki isa küünarnukiga. „Vaata, paps, üks mees meie taga tukastab!” teatab ta valju sosinaga.

„No mis siis?” pahandab isa. „Kas selle tühja asja pärast tasus sul mind üles äratada?”

*

„Issi, kas sa emmele juba jõulukingi ostsid?” uurib Juku.
„Jah, pojuke, juba ammu,” teatab isa uhkelt.
„Aga mis siis, kui see ei meeldi talle?” küsib Juku.
„Mis seal ikka – eks ma siis võtan selle endale,” arwab isa. „Ma olen tegelikult juba ammu tahtnud endale korralikku jahipüssi saada...”

*

Juku on kaupluses ja küsib müüjalt nõu: „Tahaksin oma vanemale vennale jõuluks kalkulaatori kinkida, aga ei tea, missugune neist on kõige parem.”
„Palun, sellel kalkulaatoril siin saab teha väga paljusid operatsioone,” näitab müüja talle uhket riistapuud.
„Olgu, ma siis võtan selle!” otsustab Juku. „Ainult et palun näidake mulle, millisele nupule tuleb kurgumandlite operatsiooni puhul vajutada!”

Tormi Laane
Hagudi
Põhikoolist

Tulekul on uusi huvitavaid teoseid põlvepikkustele!

7. novembril 2017 autasustati Eesti Lastekirjanduse Keskuses lasteraamatukonkursi **Põlvepikuraamat** võitjaid. Seekordne konkurss oli juba kuues ning auhinnaväärilisteks tunnistati 7 käsikirja.

Esikoha võitis **Kadri Kiho** käsikiri „Auklik päev“, mille illustratsioonid tegi **Mirjam Siim**. Teise koha saavutas **Els Heinsalu** käsikiri „Ahhaa!“, mis valmis koostöös kunstnik **Kristi Kangilaskiga**. Kolmanda auhinna pälvis **Tia Navi** ja **Kadri Kurema** ühistöö „Väike armastuse lugu“. Lisaks anti välja neli eripreemiat. Hea teksti preemia anti **Jaak Kikasele** käsikirja „Sinu väike ajaraamat“ eest, illustratsiooniauhinna sai **Anne Linnamägi** „Vihmapilve suure soovi“ juurde joonistatud piltide eest, parimaks teemaraamatuks tunnistati **Kaja Lotmani** käsikiri „Hommikukontsert Matsalu linnuriigis“, mille kunstnikutöö tegi **Marju Tammik**. Uue tulija preemia võitis **Ave Hanseni** kirjutatud-joonistatud käsikiri „Tiina saladused“.

Nüüd jääb lugejatel üle ainult oodata, millal Põlvepikukonkursi käsikirjadest saavad kirjastuses **Päike ja Pilv** ilusad raamatud!

Selgusid **Paabeli Torni** **auhinna** tänavused laureaadid

Foto: Eesti Lastekirjanduse Keskus

Rahvusvahelise Noorsookirjanduse Nõukogu (IBBY) Eesti osakond andis neljateistkümnendat korda välja **Paabeli Torni** auhinna, mille pälvivad parimad eesti

keelde tõlgitud lasteraamatud.

Tänavuse tõlkeraamatu auhinna pälvis **Kathleen Glasgow** noorteromaan „**Katkine tüdruk**“, mille on tõlkinud **Eve Laur** ja välja andnud Päikese kirjastus. Tõlkija Eve Laur on ka kõige esimese Paabeli Torni Auhinna laureaat (2004).

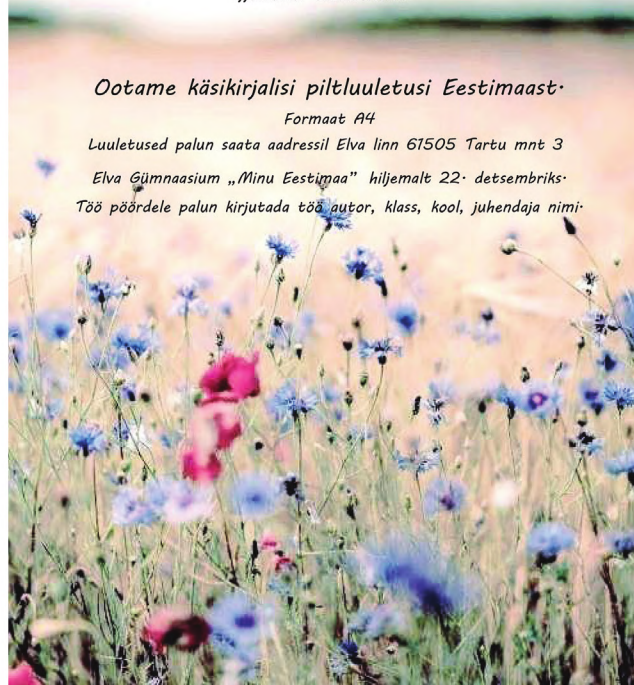
Parima tõlgitud pildiraamatu auhinna pälvis **Piotr Socha** ja **Wojciech Grajkowski** raamat „**Mesilased**“, mille on poola keelest tõlkinud **Marius Peterson** ja välja andnud kirjastus Varrak. Premeeritud raamatud sobivad suurepärastel ka meie sõprade ja sugulaste lugemislauale!

Elva Gümnaasium kuulutab välja
vabariikliku omaloomingu konkursi

1. – 6. klassi õpilastele

„Minu Eestima“

Ootame käsikirjalisi piltluuletusi Eestimaast

Formaat A4

Luuletused palun saata aadressil Elva linn 61505 Tartu mnt 3

Elva Gümnaasium „Minu Eestima“ hiljemalt 22. detsembriks

Töö pöördle palun kirjutada töö autor, klass, kool, juhendaja nimi

UUDISED

Jõulukuu Eesti Vabaõhumuuseumis

Jõulukuu on just paras aeg vabaõhumuuseumi külastamiseks. **16. – 17. detsembrini kell 11 – 16** saab seal osa võtta **JÕULUKÜLA** üritustest „**Jõulu-aeg toomapäevast kolmekuningapäevani**“. Tänapäeval jõuludest rääkides mõtleme me tihti just jõululaupäeva ja esimest jõulupüha. Vanarahvakalendri järgi aga kestavad jõulupühad üle kahe nädala alates toomapäevast 21. detsembril kuni kolmekuningapäevani 6. jaanuaril. Vabaõhumuuseumi külarahvas avab oma talude ja majapidamiste ukse, et tutvustada jõuluaja erinevaid tähtpäevi ja nendega seonduvat kombestikku läbi erinevate ajastute. Lisaks jõuluaja pildikestele taludes toimuvad Sutlepa kabelis koorikontserdid ja jõulupalvus. Sassi-Jaani talu jõululaadalt leiab väikesi kingitusi lähedastele ning Kolu kõrts pakub maitsvaid jõuluroogasid. Piletid on müügil muuseumi veebilehel ja Piletilevis. Vaata lisaks muuseumi kodulehelt: <http://evm.ee/est/sundmused/uritused.e/joulukula/1035>

Talvehooajal on vabaõhumuuseum avatud iga päev (v.a 24., 25., 31. detsember) **kell 10 – 17**. Avatud on Härjapea, Sepa, setu talu, peipsivene maja, Sassi-Jaani talu rehemaja, Kuie kool, Lau külapood, käsitööpood ja muuseumi park.

AVASTA ENDAS GEENIUS!

NÄHTAMATU MAAILM MEIE ÜMBER

Hull Teadlane

Tartu Ülikooli muuseum, hullteadlane.ut.ee

Maaailmas on väga palju olendeid, keda tavalised inimesed ei näe. Ma ei räägi müstilistest jõududest ega vaimudest, vaid hoopiski imepisikestest mikroorganismidest ehk mikroobidest.

Mikroobide alla kuuluvad bakterid, mikroseened, arhed ja protistid. Ilma mikroskoobita mikroobe küll näha ei ole, kuid nende tegutsemist võib siiski nii tunda, kui sellel on oma mõju. Mikroobid on igal pool ja neid on väga palju. Ühes teelusikataies mullas elab enamasti rohkem mikroobe kui maakeral inimesi. Inimesel on mikroobid põhiliselt nahal ja seedekulglas ning neid saab jagada kolme rühma:

- esiteks on need mikroobid, kellest me väga välja ei tee – nad otseselt ei kahjusta meid, seega las nad olla.
- teiseks on mikroobid, kes on meile kahjulikud ja kellega meie keha võitleb. Kui selliseid mikroobe on väga palju või nad satuvad kuskile, kus ei tohiks olla, siis tekitavad nad meile haigusi ja valu.
- kolmandaks on mikroobid, kes on justkui meie väikesed abilised. Enamasti saavad nad meilt toitu ja aitavad vastutasuks midagi ära teha. Näiteks seedimise juures on mikroobid inimestele väga vajalikud – põhiliselt aitavad nad toitu lagundada, aga lisaks aitab osa mikroobidest meie rakkudel taastuda või meie keha kaitsemehhanismile halbade mikroobide kohta teateid saata.

See, milliseid mikroobe meie kehas kui palju on, sõltub sellest, kui hästi me puhtust hoiame, mida me sööme ning kui tihti end treenime. On teisi mõjutajaid, kuid need on meie enda poolt kõige lihtsamini kontrollitavad. Näiteks süües rohkem kiudaineterikkaid toite nagu marju, ube ja täisteratooteid, võime kaasa aidata tervisliku mikrobioomi (kõik meie kehas olevad mikroobid kokku) elutsemisele meie kõhus. Tervislikuma mikrobioomi teadaolevaid kasusid on palju, kuid teadus ei ole meie kehas elavate mikroobide mõju uurimisel veel kaugeltki lõpule jõudmas, seega võivad mikroobide mõjud meie tervisele minna veelgi kaugemale. Hiljuti on leitud tõendeid, et mikroobid võivad isegi meie mõtlemist muuta.

Näiteks kandes masenduses oleva roti mikroobe teisele rotile üle, märgati ka teise roti kurvemaks muutumist ning äädikakärbestel mõjutasid mikroobid seda, mis toitu nad pigem süüa tahaksid. See võib tähendada, et kui inimene sööb ebatervislikku toitu, siis kasvab tema sees rohkem kahjulikke mikroobe, kes omakorda “nõuavad” meie ajult veel rohkem ebatervislikku toitu. Samas süües tervislikult, kasvataksime rohkem häid mikroobide, kes sooviksid ka

**Esimene soovitus tervena
püsimiseks on käte pesemine sooja
vee ja seebiga kolmkümmend
sekundit ehk siis soovitan pesta
käsi lastelaulu „Sepapoisid” saatel.**

rohkem tervislikku toitu. Kui see on tõsi, siis seletaks see, miks on raske ebatervislikust toidust loobuda, kuid üpris lihtne sellest hoiduda, kui oled juba õigel teel. Samas on võimalik enesekontrolliga isust üle olla – tuleb lihtsalt harjutada oma vaimset vastupidavust ning mitte teha järeleandmisi.

Enda tervist saab ka tunduvalt paremini kaitsta, kui meil on parem ettekujutus mikroobidest meie ümber. Mikroobe leidub igal pool ja me ei suuda neid kunagi täielikult vältida, kuid see ei tähenda, et nende vältimisel poleks mõtet. On vahe, kas meie sisse jõuab päeva jooksul väga palju või ainult natukene halbu mikroobe. Nii on kätepesu enne söömist järsku ilmselt oluline tegevus, sest ma ei taha endale sisse süüa miljoneid ja miljoneid võib-olla kahjulikke mikroobe, kes ajapikku mu kätele gunevad.

Mu perearst dr Ruth Ladva soovitas käsi tihti pesta: „Esimene soovitus tervena püsimiseks on käte pesemine sooja vee ja seebiga kolmkümmend sekundit ehk siis soovitan pesta käsi lastelaulu „Sepapoisid” saatel: kui salmiosa on lõppenud, võib hakata käsi kuivatama.”

Samuti aitab see, kui vältida puudutusi haigete inimestega ning mitte panna pesemata käsi suu ega silmade lähedusse. Kui oled haige, siis on parem hoiduda teiste inimeste nakatamisest ja olla kodus. Siiski peame me vahel kergelt haigena inimestega kokku puutuma. Sellisel juhul soovitatakse köhida ning aevastada varrukasse või salvrätikusse, mitte pihku, et kahjulikud mikroobid ei leviks eriti kaugele (sinu varrukas või salvrätik ei puutu eriti millegagi kokku, seega jäävad mikroobid sinna kinni).

Püsige terved, sõbrad!

Thomas Scheitke

„Jõuluvanade vahetus“.

JÕULUKINGITUSED KINOST

KINOUPDISED

Jõulukuul pole kingid ainult Jõuluvana kotis ega kuuse all, kingitusi võib leida ka kinost. Heidamegi nüüd paari-le filmile kiirelt pilgu peale. Esimesena võrratult südamlilik ja vaimukas kogupereseiklus „**Paddingtoni seiklused 2**“. Nagu taibukamad pealkirjast järeldada võivad, on tegu järjega. Paddington on marmelaadi armastav karumõmm, kes leidis tee kogu maailma suurte ja väikeste filmisõprade südamesse kolme aasta eest. Nüüd elab ta rahulikult ja õnnelikult Brownide pere katuse all ja kõik on hästi, isegi toredasti. Elu hakkab kiskuma keeruliseks siis, kui Paddington leiab ideaalse kingi, mida saata oma kallile tädi Lucyle, kes on kohe-kohe saamas 100-aastaseks. Paraku on kingitus sedavõrd kallis, et Paddington peab vajaliku summa kokkusaamiseks tööle minema. Temasuguse äpardustemagneti jaoks lõpevad sellised ettevõtmised teadupärast kehvasti. Mis pole miskit, võrreldes pahandustega, mida toob endaga kaasa näitlejast sulil Phoenix Buchanan (Hugh Grant), kelle süüteod viivad vaese Paddingtoni...

Järgmisena võtame ette eesti keelde dubleeritud koguperekomöödia „**Jõuluvanade vahetus**“. Keegi ei armasta jõule rohkem kui puussepp Andersen. Igal aastal teeb ta kõik, et korraldada oma perele täiuslikud jõulupühad. Tuliuues jõulumehe kostüümis Andersen libiseb jääl ning veereb kõigi oma kinkidega künkast alla, otse päris jõuluvanale sülle! Seepeale otsustavad mehed oma rollid ära vahetada. Andersenil tuleb üles leida põhjus, miks ta nii väga jõule armastab, aga tema lapsed üritavad jälle iga hinna eest tõestada, et Jõuluvana pole päriselt olemas.

Jõulude juurest kihutame kohe kosmoseavarustesse. 40 aastat tagasi jõudsid kinokülatajad esmakordselt kaugesse, kaugesse galaktikasse, kui noor maapoiss Luke Skywalker (Mark Hamill) paisati pöörastesse seiklustesse kurja Impeeriumi kukutamiseks. nüüd on see saaga jõudnud kaheksanda peatükini, mis kannab pealkirja „**Star Wars: Viimased jedid**“ ning Luke Skywalkeri roll galaktika pästmisel on suurem kui

„Paddingtoni seiklused 2“.

kunagi varem. Kuigi ta ise sellest kuuldagi ei taha, olles end kaugele saarele üksindusse matnud, kuni kartmatu Rey (Daisy Ridley) ta sealt üles otsib.

Palju on kaalul ka „Jääaja“ ja „Rio“ tegijate uhiuues animaseikluses „**Ferdinand**“. Filmi nimitegelaseks on suure südamega härg, kes tahetakse tema välimuse ja suuruse põhjal sokutada härjavõitluse areenile. Aga hel-la hingega Ferdinand ei taha sellest kuuldagi, vaid tahaks hoopis põgeneda ja minna tagasi oma südamesõbra juurde, sest on plikatirtsuga koos üles kasvanud. Eesti keelde dubleeritud seiklus viib meid lumisest Eestist päikeselisse Hispaaniasse ning tutvustab terve hulga värvikate kujudega, kelle seast meeldejäävaim on kindlasti kits nimega Lupe, kel mõned kruvid korralikult logisevad.

Kiirülevaate lõpuks peab mainima seikluskomöödiat „**Jumanji: Tere tulemast džunglisse**“ – selle peategelaseks on neli keskkooliõpilast, kes jäetakse pärast tunde ning kel kästakse kooli koliladu korda teha. Seda tehes avastavad nad vana arvutimängu, mis paiskab kõik neli veidrasse fantaasiamaailma, kus kõigil on täiesti uued ja ootamatud võimed ning üks neist on isegi... Taaskord, jäägu see juba kinos avastamiseks!

Ilusat jõuluootust ja aastavahetust ning värvikaid filmielamusi! Kõigest sellest, mis ootab kinos uuel aastal, räägime juba järgmises numbris. Kohtumiseni kinos!

Kinokuju

NIMI: Iris Pähn
 VANUS: 16
 KOOL, KLASS: Vanalinna Hariduskolleegeium, 10. klass
 ELUKOHT: Tallinn

KES TEEB, SEE JÕUAB!

• Hobist..

Ma käin teist aastat Tallinna Prantsuse Lütseumi rahvatantsurühmas Leesikad. Põhiliselt tegeleme pärimusliku rahvatantsuga, aga ka lavalise rahvatantsu ehk autoritantsudega.

• Millal sa sellega tegelema hakkasid?

Hakkasin rahvatantsuga tegelema põhiliselt seetõttu, et tahtsin midagi uut proovida. Olin varem tegelnud ka teiste tantsustiilidega nagu ballett ja hiphop, aga rahvatants tõmbas mind, sest ma polnud sellest suurt midagi kuulnud ja see näis huvitavana. Kindlasti aitasid minu minekule kaasa ka sõbrannad, kes seal varem juba tantsisid ning sealset atmosfääri kiitsid.

• Mis sulle selle juures kõige enam meeldib?

Tantsimise juures meeldib mulle kõige rohkem õhkkond, mis sellega kaasas käib. See õhkkond on töökas, aga samas paraja huumorihõnguga, nii et tunnid pole kunagi igavad, aga töö saab tehtud.

• On sul sellega seoses mõni äge seik ka ette tulnud?

Ühtegi naljakat seika mulle hetkel ei meenu, aga saavutuseks peaksin seda, et käisin sel suvel tantsupeol. Terve trenniprotsess oli väga väsitav ja aeganõudev, aga kui Kalevi staadioni idaväravast platsile sain, tabas mind tohutult ülev tunne ning ma mõistsin, et kogu see vaev polnud asjata.

• Soovitaksid sa seda ka teistele?

Kindlasti soovitaksin seda ka teistele ja mitte ainult nii-öelda noortele. Esiteks on rahvatants, nagu igasugune muu füüsiline liikumine, tervislik ja teiseks on see suurepärane võimalus eesti rahva ajalugu ning kombeid tundma õppida.

• Plaanid sa sellega ka tulevikus jätkata?

Kindlasti tahan sellega ka tulevikus tegelda, aga mitte professionaalina. See on vahva hobi, aga selleks, et minust professionaal saaks, on juba veidi hilja, sest peaksin tundma ka muid tantsustiile ja oleksin pidanud õppimist palju nooremalt alustama.

• Kelleks sa muidu saada tahaksid?

Ma ei ole veel kindel, aga olen mõelnud näitlemise, rahvusvahelise kultuurikorralduse ja ämmaemanduse peale.

• Oled sa pidanud millestki loobuma seoses enda hobiga?

Rahvatantsu pärast pole ma pidanud millestki loobuma, küll aga pean ma rahvatantsust endast ajutiselt loobuma, sest mind ootavad kevadel rohked ja suured kohustused. Kuid ma kavatsen järgmisest sügisest jätkata.

• Millega sa veel tegeled?

Peale tantsimise käin ma veel NUKU noortestudios, kus ma õpin näitlemise põhitõdesid näitlejate käe all. Vabal ajal ma loen, vaatan filme ning teen iseseisvalt trenni.

• Lõpetuseks...

Minu elu moto: kes teeb, see jõuab.

Irisega vestles **Anna-Maria Uulma**

Terve maja jõuluvanu täis!

Kes siis jõuluvanast lugu ei peaks! Suurte pühade eel valmistuvad helde taadiga kohtumiseks nii suured kui ka väikesed – jõuluvana

seisavad kaupluseakendel ja nende piltidega postkaardid rändavad üle maailma. Kuid leidub inimesi, kes tegelevad jõuluvanaadega aasta ringi ja koguvad kõike, mis nendega seotud. Kanadas elav Jean-Guy Laquerre on oma nime jäädvustanud koguni Guinnessi rekordite raamatusse kui maailma suurima jõuluvanaateemalise kollektsiooni omanik. Tema kogus oli aastal 2010 tervelt 25 104 jõlumehe kujutisega eset: 2360 kujukest, 2846 postkaarti 33 maalt, 1312 salvrätti ja 241 juuksenõela ning prossi ja veel igasugust pudipadi. Kolleksioneerimist alustas mees juba 1988. aastal ning võib arvata, et sõbrad ja sugulased kingivad talle sünnipäevadekski jõuluvanaadega seotud kraami.

Hiiglase kuusekaunistus

Maailma suurima jõulukuuseehte valmistas 2000. aasta jõuludeks Mehhikos, Nuevo Leonis elav Sergio Rodriguez. Kaunis „kuulike“ on valmistatud galvaniseeritud terasest ning selle läbimõõt on 4,2 meetrit. Kas ja kuidas seda hiigelehet saab ka kuuse külge riputada, pole teada, kuid kindel on see, et rekord on sündinud.

Vahel on kõik, mis hiilgab, tõepoolest kuld

kuldketid ning kalliskividest ehted, mille hinnaks märgiti 11 026 900 Ameerika dollarit. Kes teab, missugused kingitused selle miljonärkuuse all peituda võisid!

Kuldseid ja hõbedasi kuulikesi ning kullakarva karralõngu ehk ingljuukseid võib tänapäeval näha peaaegu kõiki jõulukuuski ehtimas. Teadagi pole need kaunilt säravad kuulid ega ketid tehtud ehtsatest väärismetallidest. Kuid seni maailma kõige kallimalt ehitud jõlukuuske, mis pandi püsti Araabia Ühendemiraatides Abu Dhabi palees, kaunistasid 2010. aasta jõulude ajal ehtsad

Lamp lambi küljes kinni

Kuigi tavalised küünlad tekitavad tubadesse mõusat jõuluhõngu, eelistatakse juba mõnda aega steariinküünaldele elektrivalgustust. Canberralane David Richards aga kinkis 2015. aasta jõuludeks oma kodulinnale kunsti-pärase 22 meetri kõrguse jõlukuuse, mida ehtis 520 000 LED-lambikest. See kuusk võis küll jõuluvanaal silmad kirjuks võtta!

Jõulumehed koraldasid mehise kokkutuleku

Meie kodudesse ja koolimajadesse saabuvad jõuluvana enamasti ühekaupa. Kuid küllap tahavad nemadki oma ametivendadega vahel kokku saada, juttu puhuda ja kogemusi – ning miks mitte ka kingitusi – jagada. Maailma kõige rahvarohkem jõuluvana kokkutulek toimus 9. detsembril 2007 Põhja-Iirimaal Derry linnas, ning sellest võttis osa 13 000 punakuuemeest. Kahjuks pole teada, kui palju põhjapõtru vajati jõuluvana kohale sõidutamiseks...

Põnev koolivaheaeg

Talvevaheajal on kindlasti hingesoojendav lugeda põnevusjuttu, mis pajatab kahe poisi seiklustest, mis leiavad aset suvisel koolivaheajal. Martin ja Markus ei oska arvatagi, kui palju põnevaid ja vaat et õudseidki sündmusi neid suvel ees ootab. Kõik algas sellest, et kaks sõpra leidsid pärast tormi mere äärest tundmatu kummipaadi... Põnevusjuttude sisu ei tohi liiga pikalt kirjeldada, sestap võta ise kätte **Hugo Vaheri** raamat „**Vääna jäljekütid. Salapärase soki juhtum**”. Poiste ja nende neljajalgse sõbra seiklusi on piltidele püüdnud **Joonas Sildre**. Raamatu kirjastas **Tänapäev**, kes mullusel lastejutuvõistlusel pälvis raamatu käsikiri kolmanda koha.

Väike sekeldaja Nicolas

René Goscinny ja **Jean-Jacques Sempé** raamatusari „**Väike Nicolas**” pajatab lugusid vallatust koolipoisist ja ta klassivendadest, kes tegid oma koerustükke enam kui pool sajandit tagasi, kuid trikid ja tembud tunduvad ülinaljakatena siiamani: juba esimene lugu, mis räägib klassipildi tegemisest, annab aimu, et Nicolas ja ta klassivennad on kõike muud kui paipoisid, ning neid vapralt kasvatada püüdvast õpetajannast hakkab vahel lausa kahju. Aga et autorid olid seikluste peale maiad, sellest annab tunnistust seegi, et just nemad kahekesi löid koomiksisarja „**Asterix**”, mis köitis ja köidab sarjapiltide sõpru siiamani.

Väike prints, kes näeb südamega

Kirjastuselt Tänapäev ilmus prantsuse kirjaniku ja lenduri **Antoine de Saint-Exupéry** suurepärase raamat „**Väike prints**” – see on teos, mis peaks olema igas kodus ja millest leiavad enda jaoks olulisi mõtteid nii lapsed kui ka täiskasvanud. Lugu pajatab printsist, kes läks oma pisikesel koduplaneedil tülili ühe roosiga ning kodust lahkudes kohtus rännuteel lenduri ning rebasega, kellest sai ta sõber. Raamatu esitrükk ilmus juba 1943. aastat ning nüüdseks on „Väike prints” tõlgitud enam kui 250 keelde.

Nurrnopsu ja ta sõbrad

Helen Eikla kirjutatud-joonistatud raamatust „**Sennahoi ja Nurrnopsu**” leiad väikeõele või -vennale ettelugemiseks lugusid vaat et terveks talveks! Raamatu nimikangelased on niisama kummalised kujud nagu nende nimedki, kuid kavatsused on neil südamlilikud. Eriti lahke ja abivalmis on Nurrmopsu, kes on tubli perenaine ning osav kuduja. Et sündmused toimuvad metsas, siis tutvume veel paljude putukate-mutukate ja taimedegagi. Oma tarkusi jagab Sennahoi ema Empsu, kes oskab lahendada ka kõige ohtlikumaid olukordi.

Sugulased, kellega igav ei hakka

Piret Raud teab täpselt, kuidas tema leiutatud tegelased välja näevad, seepärast ei hakka ta oma raamatutele illustraatoreid otsima, vaid laseb pliiatsil joosta ja sulel sahiseda. Uue jutukogu „**Kõik minu sugulased**” kangelased on tõepoolest isevärki tüübid, kes vajavad erilist kunstnikukätt: siin tegutseb vend, kes peab endale uue pea kasvatama, möllab tüütu väikeveli, kelle eest kogu pere kapi otsas pelgupaika otsib, ning veel palju kummalisi tegelasi. Igav igatahes ei hakkka!

Vaalapoeg, kellel polnud susse

Leelo Tungla ja **Regina Lukk-Toompere** raamat „**Delfiin Delila suur sõber**” pajatab vaalapoisist, kes unistab, et tal oleksid samasugused jõulud nagu inimestel, kuid ookeanis elades pole just lihtne leida sussi, kuhu päkapikud võiksid midagi poetada... Aga õnneks on vaalapojal hea delfiinis sõber, kes tegutseb peaaegu nagu jõuluhaldjas... Jõulujutu kirjastas Tammerraamat.

MÄRGID NENDE KANDJAD JA TÄHENDUSED

Markus Saksatamm

EESTI KAITSEVÄE BARETIMÄRGID

Barett on algselt pärit Baskimaalt. Tänu oma mugavusele ja nägususele on see peakate leidnud tee ka sõjaväkke. Üks kuulsamaid baretikandjaid sõjaväelaste hulgas oli kahtlemata II maailmasõja üks nimekamaid Briti väejuhte Bernard „Monty” Montgomery (1887 – 1976). Kõik järgnevad baretimärgid on valmistatud ettevõttes Sporrong Eesti OÜ. Igati tasemel töö!

Veteranide toetussümbol on tuletatud kaitsevälase välivormi juurde kuuluvast mütsimärgist ja sinilillest, autoriks Heino Prunsvelt. Ostes märgi, toetad viga saanud sõjaveterane ja langenud sõdurite perekondi. Au ja kiitus teile, võitlejad!

KOGU LUGU

KAITSEVÄE PEASTAAP: Märgi keskel meie riigivapp, selle taga ristatud mõõk ja marsalisau. Samasugust kuldset märki kannab kaitseväge juhataja.

JALAVÄE RELVALIIK: Ristatud vintpüssid on jalaväe rahvusvaheline tunnus. Ümbritsev tammepärg räägib siin – nagu ka kõigil teistel märkidel – aust, vastupidavusest ja ühtekuuluvustundest.

SUURTÜKIVÄE RELVALIIK: Suurtükiväe ülesanne on toetada lahingüksuste tegevust kaudtulega. Kaks ristatud vanaaegset kahurit rõhutavad väeliigi vanust ja tähtsust.

PIONEERI RELVALIIK: Pioneerid rajavad oma vägedele teed ja vaenlastele takistusi; paigaldavad ning likvideerivad miinivälju. Märgil olev kindlus on pioneeriüksuste tähis.

ÕHUTÖRJE RELVALIIK: on valmis peatama vastase lennukite ja kahu-ritega. Kolm noolt tähistavad löögi jõudu, kiirust ja suunda.

LAHINGUTEENINDUSE RELVALIIK: Tagab vägede võitlusvalmiduse. Märgil kujutatud Vana-Rooma kaubandusjumala Mercuriuse sau, Kaitseväge tähistavad ristatud hõbedased mõõgad ja riiklikule struktuuriüksusele viitab väike riigivapp.

SIDE RELVALIIK: Märgil kujutatud leegitsev tõrvik on vabaduse sümbol. Läbipõimunud nooled tähistavad telegraafi- ning horisontaalne siksak raadiosidet.

ÜHENDATUD ÕPPEASUTUSED: Vapikilbil olevad tähed „ÕA” on lühend sõnast „õppeasutused”. Leegitsev tõrvik viitab siin haridusasutusele.

LUUREPATALJON: Purpur-punane on langevarju-üksuste ja kaugluure tunnusvärv. Öökull sümboliseerib arukust ja ratsaväemõõk näitab luureüksuste ajaloolist pärimist ratsaväest. Põhjatäht tähistab Eestit kui põhjamaad.

SÕJAVÄEPOLITSEI: vastutab kaitseväge distsipliini ja väliskülaliste kaitse eest nende Eesti Vabariigis viibimise ajal. Märgil on kaitseväge tähistav mõõk ja kilp, millel sõjaväepolitsei initsiaalid.

KUPERJANOVI JALAVÄEPATALJON: Pealuu ristatud kontide kohal räägib valmisolekust anda elu isamaa eest. Selle sümboli võttis kasutusele Julius Kuperjanov Vabadussõja alguses.

KALEVI JALAVÄEPATALJON. Kasutab omaaegset Kalevi Spordiseltsi (asutatud 1909) embleemi, mida kandis ka pataljoni kangelaslik eelkäija Kalevlaste Malev Eesti Vabadussõjas. Püsttriibud kordavad meie lipuvärve ning ülaosas olevad kaks-teist tähte sümboliseerivad ühteteist Eesti maakonda ja väliseestlasi.

SCOUTSPATALJON: Märgil olev põdrapea tähistab suursugusust, põhjatäht sihikindlust ja alistamatust. Ladinakeelne „E pluribus unum“ tähendab tõlkes „üks paljudest“, mis räägib väeosa ühtekuuluvusest.

ERIOPERATSIOONIDE VÄEJUHATUS: Must on traditsiooniline eriüksuste tunnusvärv, hõbe tähistab tarkust ja ustavust. Küljelt avatud romb koos mõõgaga sümboliseerib valmisolekut. Kujund viitab ka E-tähele ehk siis üksuse nimele ja Eestile.

VAHIPATALJON: Pataljoni põhiülesanne on riiklikel tseremooniatel osalemine. Ka presidendi auvahtkonna moodustavad selle pataljoni võitlejad. Vapikotkas kujutab üksmeelt, valvsust ja kaitsetahet.

KAITSEVÄE ORKESTER: Märgil olev lüüra tähistab muusikat, selle keskosa kujutab aga stiliseeritud mõõka – kaitseväge sümbolit.

Järgmises numbris jätkame kaitseväge sümbolika tutvustamist, lisaks võtame vaatluse alla ka märgid, mida kannavad meie korrakaitstjad ning päästeametnikud. Nägemiseni-lugemiseni!

TRIKID, NIPID JA PÕRKEPALLID

Lauamäng „Bounce Off“ ehk „Põrgata palli!“ on saanud juba paljude lemmikuks – seda mängides võivad pallide põrgatamisest rõõmu tunda ka need, kes korvpalliplatsile ei pääse. Lauamängu ei tasu küll sporditegemisega võrrelda, kuid põnevust pakub „Bounce Off“ nii poistele kui ka tüdrukutele küllaga. Selleks, et põnevust saaks veelgi rohkem, on nüüd on mängule lisatud ka isevärki vimka: mängida tuleb mängu „Viis miinust“ reeglite järgi, kuid seejuures peab pidevalt mängupinna osi ümber paigutama, et sooritada trikiviskeid. Üks lahe mäng sisaldab ikka trikke, nippe ja tempe!

Aga missugused on Sinu kõige trikirikkam lemmikmäng, hea lugeja?

Ega Sa ometigi päev otsa arvuti ees istu? Kirjuta ja joonista meile oma mänguelamustest nii toas kui ka õues ning saada oma pilt, jutt või luuletus toimetusele enne **5. jaanuari 2018!**

Parimatele auhinnaks uus „Bounce Off“ Rimonnelt!

Maaletooja: Rimonne Baltic

mattel
GAMES™

JÕULUD AVAVAD UUSAASTA VÄRAVAD

Jõulupühad on rahu ja rõõmude aeg kõigile – nii väikestele kui ka suurtele. Üle kogu maailma kuulutatakse välja jõulurahu ja ega lastelgi siis sobi omavahel tülitsema. Vanarahvas tõi jõuludeks kõik tööriistad korralikult ulu alla, et kord ikka majas seisaks. Arvati, et kui kogu jõuluöö ärkvel olla, siis ollakse järgmisel aastal eriti erksad. Vana-aastaõhtul aga valati õnne ning püüti tinakujukeste järgi ennustada, missugune tuleb uus aasta. Tänapäevalgi valatakse paljudes kodudes õnne, kuid ega ole lihtne tinatükikeste kuju järgi öelda, mida uus aasta toob. Küllap võib öelda,

et töökate käsi käib ka uuel aastal hästi ja usinaid õpilasi ootavad edaspidigi head hinded. Kuid uusaasta värvateni jõudes võiksime siiski mõelda ja kirja panna oma ennustusi selle kohta, mis ootab meid uuel aastal kodus, koolis ja tervel Eestimaal. Saada oma joonistatud-kirjutatud ennustused toimetusse enne 5. jaanuari 2018! Leidlikematele auhinnaks jõuluteemalised Ravensburgeri pused Insplay'lt!

insplay

NB! Kiika ka jõuluvaheajal
mänguasjarahva kodulehele:
www.insplay.ee

